

మహాకాలుని ప్రేరణ - అతి ముఖ్య సూచన

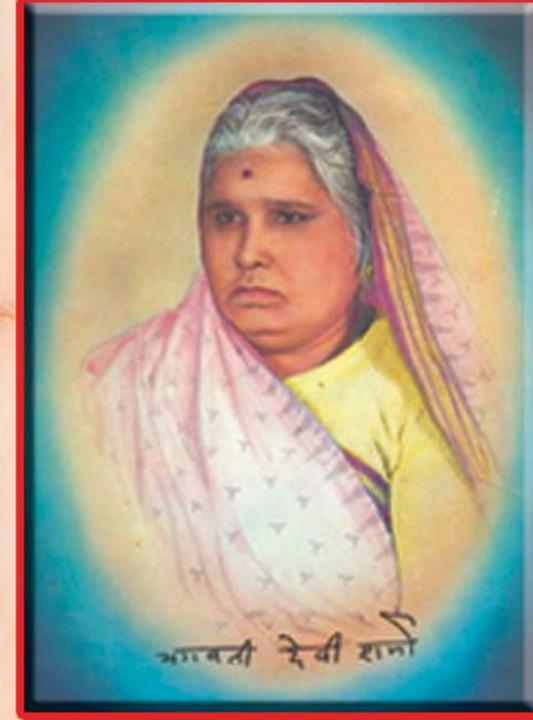
క్రాంతిధర్మి సాహిత్యము అనే పేరుతో ప్రసిద్ధి గాంచిన ఈ పుస్తకమాల క్రాంతిధర్మి ప్రజ్ఞాపురుషుడు పండిత శ్రీరామశర్మఆచార్య గారిద్వారా 1989 నుండి 1990 మధ్య కాలములో తమ మహాప్రయాణమునకు ఒక సంవత్సరము ముందు ఒక ప్రవాహముగా సృజించబడినది. ఇరవై చిన్న చిన్న పుస్తకములుగా వున్న ఈ సాహిత్యము గురించి మన ఆరాధ్య పరమపూజ్య గురుదేవులు (పండిత శ్రీరామశర్మఆచార్యగారు) ఇలా వివరించారు - “ ఇవి నా విచారక్రాంతి యొక్క బీజములు. ఇవి కొద్దిగా అయినా సరే విస్తరింపబడితే మనుష్యులను కుదిపివేస్తాయి. సంపూర్ణవిశ్వము యొక్క పటము (MAP) నే మార్చివేస్తాయి”. నిజానికి ఈ పుస్తకములలో కేవలము ఆలోచనలే కాదు ఒక మహాక్రాంతి యొక్క జ్వాల లేక మంట వున్నది. యుగపరివర్తన దిశ నిర్ధారించబడింది.

యుగముషి తమ జీవితమంతా, జీవించేకళ నుండి నిగూఢ ఆధ్యాత్మిక విషయములు మరియు సమాజనిర్మాణము నుండి వైజ్ఞానిక-ఆధ్యాత్మిక ప్రధానమైన సమగ్ర సాహిత్యము ఏదయితే వ్రాస్తూవచ్చారో దానిని మొత్తము త్రాసులో ఒక తక్కెడలో పెట్టి రెండవ వైపు సూత్రప్రాయముగా వ్రాయబడిన ఈ పుస్తకములను పెడితే వీని బరువే ఎక్కువ. ఈ అమూల్య సాహిత్యాన్ని ఎవరైనా లాభము వద్దు, నష్టము వద్దు (NO PROFIT-NO LOSS) పద్ధతిన అచ్చుగుద్ది వ్యక్తి వ్యక్తికి అందచేయమనే నిర్దేశము గాయత్రీపరివార్ యొక్క అధిష్టాత పరమపూజ్య గురుదేవులు స్వయముగా ఇచ్చారు. వీటిని ఎవరైనా ప్రచురణ చేయవచ్చు, ఎవరికైనా పంచవచ్చు. వీటిని ఎంత ఎక్కువమంది వ్యక్తులకు ఏ పాఠకుడు, పరిజనుడు అందచేయగలడో అతను అంత ఎక్కువ పుణ్యాన్ని పొందగలడు.

Global Head Quarters : **GAYATRI TEERTH**
Shanntikunj, Haridwar, Pin- 249411
Phones: (0133)2460866, 2461955, 2460309
Phones: (0133) 2460866 E-mail :
shail@del2vsnl.net.in
website : www.gayatripariwar.org, www.awgp.org

మహాపూర్ణాహతి పుస్తకమాల - 18

మహిళా జాగరణోద్యమం

వందనీయ మాతా భగవతీ దేవి శర్మ

ఉన్న దాంట్లో వీలైనంత తక్కువ వ్యక్తిగతముగా
ఉపయోగించుకుని, సర్వస్వము విశ్వానికి ధారపోస్తాను

మహాపూర్ణాహుతి పుస్తకమాల - 18

మహిళా జాగరణోద్యమం

In side cover page

హిందీ మూలరచన :

వేదమూర్తి, తపోనిష్ఠ, యుగద్రష్ఠ

పండిత శ్రీరామశర్మఆచార్య

అనువాదము :

శ్రీమతి బచ్చు జయలక్ష్మి

ముద్రణ

గాయత్రి చేతనా కేంద్రము

అశ్వినీ హౌస్ దగ్గర, హెచ్.పి.రోడ్, మూసాపేట్,

హైదరాబాద్-500018.

ఫోన్స్ : 040-23700722, 32986922, 09392506888

E-mail : hyderabad.ap.in@awgp.org, info@aswini.com

1. స్త్రీ యొక్క పరమపూజ్యమైన దైవీ స్వరూపం	1
2. నాలీ జీవితపు దుర్దినాలు, దుర్గత	4
3. పరివర్తనాల తుఫాను	7
4. కొత్త శతాబ్దం - నాలీ శతాబ్దం	11
5. భారతదేశం అగ్రస్థానంలో ఉండేది - అగ్రస్థానములో ఉంటుంది.	14
6. ఈ బంధనాలు ఇక తెగవలసిందే	17
7. సమయం యొక్క నాడిని గుర్తించండి	20
8. దాంపత్యం యొక్క గొప్పతనం మరువరాదు	23
9. దుశ్చింతన వదిలి - సృజనను అలవరుచుకోండి	27
10. రెండు ముఖ్యమైన అడుగులు - శిక్ష(చదువు), స్వావలంబన	30
11. స్త్రీలను తక్కువ అంచనా వేయడం ఆగాలి	32
12. ఐక్యత మరియు సమానత్వాలు సుస్థిరమవ్వాలి	37
13. సంతానం మీద అదుపు	39

సంక్షిప్త సారం.

మాతృ రూపంలో, దేవీ రూపంలో బ్రహ్మ చేసిన సృష్టి - మాతృశక్తి, మహిమామయి శక్తి. ఆయన పరమ పూజ్య దైవీ రూపమే ఇది. దైవత్వ ప్రతీకలలో మొట్టమొదటి స్థానము స్త్రీదైవతే, రెండవది పురుషుడిది. ఆమె చూపే భావ సంవేదన, ధర్మధారణ, సేవ, సాధనలతోనే ఆ దైవత్వం చరితార్థమౌతూ కనిపిస్తుంది.

గత కొంత కాలంగా, మహిళా శక్తి ఎన్నో భయంకరమైన పరిస్థితులను ఎదుర్కొంటోంది. సామంతవాద చీకటి యుగంలో చోటు చేసుకున్న అనర్ధాల వల్ల పరిస్థితి తారుమారైంది. ఆమెను అబలగా భావించి, ఒక రమణిగా, కామినిగా, భోగ్య వస్తువుగా, దాసీగా ఉండేందుకు వివశురాలిని చేసారు. పూజ్య భావం ఉండవలసిన చోట చెడుదృష్టి చోటుచేసుకుంది. కాని ఇప్పుడు, ఈ ఉపయోగించబడిన సగం జనశక్తిని ఉద్ధరించడానికి పరివర్తనా ప్రవాహం తీవ్రగతిని పుంజుకుంది. పశ్చిమ దేశాలలో నడిచే నారీ-ముక్తి ఉద్యమాల లాగ (విమెన్ లిబరేషన్) కాక, ఈ మహిళా శక్తి జాగరణ ప్రక్రియ దైవీ చైతన్యం ద్వారా నిర్వహించబడుతోంది; కాని బుద్ధి కోరిన విధంగానే నడుస్తోంది. సత్య యుగము తిరిగి రాబోతోంది అని అనుకుంటున్న ఈ మహాపరివర్తనా సమయములో, నారీ శక్తిని జాగృతపరుస్తూ,

గాయత్రీ పరివారమే ఇంత వరకు ఒక ప్రక్కకు పడవేసి ఉన్న సగం జనాభా (నారి సముదాయము) విశ్వనాటక రంగంలో తమ గొప్ప పాత్రని పోషించడము చూస్తారు. శిక్ష (చదువు), స్వావలంబన మొదలైన వివిధ కార్యక్రమాల ద్వారా మహిళా జాగరణ యొక్క, పౌరోహిత్యం నుండి యుగనేతృత్వ బాధ్యతలు నిర్వహించే వరకూ, వ్యక్తముచెయబడే సంభవాలన్నీ మిథ్య కాదు.

యుగశక్తి గాయత్రి

వ్యక్తిత్వ నిర్మాణ మాసపత్రిక

సం॥ చందా : రూ. 90/- లు   3 సం॥లకు : రూ 250/-లు
10సం॥లకు : రూ. 750/-లు   ఆజీవన చందా: రూ. 1800/-లు

పూర్తి వివరములకు

గాయత్రిమాత మందిరము మరియు ధ్యానకేంద్రము

అశ్వినీ హౌస్ దగ్గర, హెచ్.పి.రోడ్, మూసాపేట్, హైదరాబాద్-500018.

ఫోన్స్ : 040-23700722, 32986922, 09392506888

E-mail : hyderabad.ap.in@awgp.org, info@aswini.com

1. స్త్రీ యొక్క పరమపూజ్యమైన దైవీ స్వరూపం

ఏ ఆదిశక్తి మహామాయ ద్వారా జీవసృష్టి యొక్క సంరచన సంపన్నమౌతుందో, ఆ శక్తిని విధాత అంటారు, తల్లి అనీ కూడా అంటారు. ప్రాణులపై దయ చూపుతూ ఉండకపోయింటే, మాతృశక్తి యొక్క అస్తిత్వము వెలుగులోకి వచ్చి ఉండేది కాదు. గర్భములోని శిశువు మొదట ఒక సూక్ష్మ బిందువంత మాత్రమే ఉంటుంది. తల్లి యొక్క చైతన్యము, శరీరము అందులో ప్రవేశించి, అది పరిపక్వం చెందే స్థాయి వరకు తెస్తుంది. ప్రసవ వేదనను అనుభవించి ఆ శిశువును బంధ విముక్తుడ్ని చేసి విశ్వమనే ఉద్యానవనంలో అడుగుపెట్టే స్థితిని ఉత్పన్నం చేస్తుంది. అసమర్థ - అవికసిత స్థాయిలో తల్లి ఏకైక ఆధారంగా నిలిచి, స్థన్యము వెచ్చి, అడుగడుగునా వారి అవసరాలను తీరుస్తుంది. స్త్రీ రూపంలో తల్లే గనక క్షణ-క్షణమూ అనేక రకాలుగా తన అనుగ్రహాన్ని వర్షించకుంటే, మనిషే కాదు, మరే ఇతర జీవధారి యొక్క సత్తా కూడా ఈ బ్రహ్మాండంలో కనిపించేది కాదు; అందుకే ఆమెలోని జీవనదాయినీ బ్రహ్మచైతన్య రూపము అభినందనీయము. వేద మాత, దేవ మాత, విశ్వమాతగా ఏ త్రిపదా శక్తి పూజించబడుతోందో, ఆమె ప్రత్యక్షముగా స్త్రీగా పిలువబడుతోంది.

మనిషినేకాక, దేవతలను, దానవులను కూడా ప్రతిభావంతులైన ప్రాణులుగా పరిగణిస్తారు. వీరిరువురు దితి, అదితులకు

పుట్టినవారుగా కథలున్నాయి. సృజనశక్తి యొక్క రూపంలో ఈ ప్రపంచంలో శక్తియుతమైనది, సంపన్నమైనది, విజ్ఞత, సౌందర్యం కలిగి ఉన్న ఏ వస్తువు ఉత్పత్తిలోనైనా సరే నారీతత్వం యొక్క ముఖ్య భూమిక ఉంది, అందుకే ఆమె విశిష్టతకు అనేక రూపాలలో శత-శత ప్రణామాలు చేస్తారు. సరస్వతి, లక్ష్మి, కాళీ రూపాలలో విజ్ఞానం యొక్క మరియు గాయత్రి-సావిత్రీ రూపాలలో జ్ఞాన చైతన్యం యొక్క అనేక పక్షాల పరిశోధన జరుగుతుంది.

దైవత్వ ప్రతీకలలో మొదటి స్థానం నారీదైతే, రెండవది నరుడిది. లక్ష్మీనారాయణులు, ఉమా మహేశ్వరులు, శచీపురందరులు, సీతారాములు, రాధాకృష్ణులు అంటూ దైవ యుగ్మ నామాలు స్మరించేటప్పుడు మొదట స్త్రీది తరువాతే పురుషుడి నామం వస్తుంది. తల్లి యొక్క శరీరము, సంస్కారములు పిల్లవానిగా మారి ప్రపంచంలో అడుగుపెట్టి, ప్రగతి వైపు పురోగమిస్తుంది. ఆడదానిగా కనిపించనప్పటికీ ఆమె దేవీయే. అందుకనే చాలా వరకు ఆమె పేరుకు 'దేవీ' పదం కలుపుతూంటారు. ఆమెను శ్రేష్టమైనదిగా, పరిష్టమైనదిగా భావించాలి. ఆమె చూపే భావ సంవేదన, ధర్మధారణ, సేవ, సాధనలతోనే ఆ పరిష్టత చరితార్థమౌతూ కనిపిస్తుంది.

భర్త నుండి అన్న వరకు, కొడుకు వరకు అందరి అభిరుచిని, అవసరాలని బట్టి విభిన్న రూపాలలో వారికి తృప్తిని కలిగిస్తుంది. తుష్టి, తృప్తి, శాంతి రూపాలలో ఆమె వ్యవహారాన్ని అనుభవిస్తారు.

ఆత్మిక క్షేత్రంలో ఆదే భక్తి, శక్తి, సమృద్ధి. ఆమె కణ-కణము భావపూర్ణమైనది. ఈ రూపాలలోనే ఆమె వాస్తవిక పరిచయం పొందగలము. ఆమె లభించడం వల్ల నరుడు ధన్యమైయ్యాడు, ఎంతో సామర్థ్యం పొందాడు. తాను పొందిన ఈ అహైతుకీ కృపకి రోమ-రోమమూ కృతజ్ఞత, శ్రద్ధ, ఆరాధనలతో పులకించాలి. ఈ కామధేనువు నుండి ఎంత అనుగ్రహం పొందడంలో సాఫల్యం చెందుతాడో, అంతటి త్వరిత గతిలోనే ప్రతిభ, సంపద, సమర్థత, ప్రగతిశీలత వంటి వరాలు పొందుతాడు. ఆనాది నుండి, తత్వవేత్తలు స్త్రీకి ఇటువంటి విలువే ఇచ్చారు; అంతే కాక ప్రతి మనిషిని ఆమెను అభ్యర్థించెటట్టు ప్రేరేపించారు. ఈ అభిప్రాయం బాగా బోధపరచటానికే శక్తి పూజ యొక్క సమస్త విధి-విధానములు నిర్మించబడ్డాయి.

వికాస క్షేత్రంలో ప్రవేశించడానికి, విభిన్న రూపాలలో ఈమె సాధనలే చేయవలసివచ్చింది. ఆ మహాశక్తి యొక్క సూక్ష్మ స్వరూపాన్ని, శ్రద్ధ, ప్రజ్ఞ, నిష్ఠ, సామర్థ్యం, దక్షత, కళ, కౌశలం, దూరదృష్టి మొదలైన రూపాలలో పరిస్తారు. సాధనవల్ల సిద్ధి అనే పరంపర ఇలాగే ప్రకటితమౌతుంది. ప్రపంచంలో సభ్యత, తెలివి ఉన్న రోజులలో నారికి తన గౌరవానికి తగ్గట్టుగా ప్రతి ఒక్కరి భావపూరిత సమ్మానం లభించేది - తద్వారా సర్వత్రా సత్య యుగవు సుఖశాంతుల వాతావరణం కనిపించేవి.

2. నాలీ జీవితపు దుర్లినాలు, దుర్లశ

అప్పుడప్పుడు, భ్రమలతో నిండిన చెడు రోజులు సంభవించి, తన ప్రకృతిని అనుసరించి భయాందోళనలు సృష్టిస్తుంది. చీకటితో నిండిన సామంతవాద యుగంలో చోటు చేసుకున్న అనర్థాల వల్ల పరిస్థితి తారుమారై - కాళ్ళుపైన, తలకింద అనిపించేటటువంటి విచిత్ర దృశ్యాలు చూడవలసి వచ్చింది. స్త్రీ యొక్క ఆత్మను, వాస్తవ సత్యాను మర్చిపోయి, ఆమెను అబలగా తలచి, ఒక రమణిగా, భోగవస్తువుగా, దాసీగా ఉండేందుకు వివశురాలిని చేసారు. ఎటువంటి విభూతికైనా సరే తిరస్కారము, భయము, శోషణ వంటి పరిస్థితులు ఎదురైనప్పుడు దానికి దుర్లశ పట్టుకుంటుంది. అదే స్త్రీకి కూడా జరిగింది . పూజ్య భావం ఉండవలసిన చోట చెడు భావం పుట్టింది, ఆమెను వాసన అనే అగ్నిలో నెట్టేసి కల్పవృక్షాన్ని నల్లటి బొగ్గుగా మార్చేశారు.

మధ్యయుగంలో స్త్రీ అనుభవించినది అత్యాచారాలతో నిండిన ఒక కరుణాపూరిత గాధ - మనిషికి, పశువుకీ మధ్యస్థముగా ఆమెను భావించేవారు, మానవీయ అధికారాల నుండి వంచించి పంజరంలోని పిట్టలాగా, ఇంటి నాలుగు గోడల మధ్య బంధించారు. అమ్మాయి పుడితే దౌర్భాగ్యంగానూ, అబ్బాయి పుడితే రత్నాలు వర్షించినంత

సౌభాగ్యంగానూ తలిచారు. అమ్మాయి, అబ్బాయిల మధ్య చూపే తేడా వారి విద్య, లాలన, పాలనలలో కూడా అసాధారణ భేదం చూపించడం మొదలు పెట్టారు. తమవారే అన్యాయం చేస్తే ఇక బయటవాళ్ళు ఎలా గౌరవిస్తారు? అత్తారింటికి పంపించగానే ఆమెను వంట మనిషిగా, చాకలిగా, పనిమనిషిగా, కామం తీర్చే సాధనగా ఉపయోగించారు, రెండవ శ్రేణి పౌరులుగా పరిగణించారు, అన్యాయాన్ని ఎదిరించడానికి సైతం ఆంక్షలు విధించారు.

ఇద్దరికీ వేరు వేరు ఆచార సంహితలు ఎర్పచారు. ఆడవారికి పాతివ్రత్యం తప్పనిసరి మగవారికి మాత్రం పత్నీవ్రతం పాటించనవసరం లేదు, ఆడవారు ముసుగు వేసుకుని బైటికెళ్ళాలి, కాని మగవారు మాత్రం తలెత్తుకుని తిరగవచ్చు. విధవరాలికైతే ఎన్నో ఆంక్షలు, కాని భార్య పోతేమాత్రం ఎన్ని వివాహాలైనా చేసుకోవచ్చు. కట్నం చాలినంత తేలేదని కోడల్ని హింసించడం, పిల్లలు పుట్టకపోతే రెండో పెళ్ళికి సిద్ధమవడం, ఆర్థికంగా అవిటిదానిగా చేసి, హక్కులనుంచి వంచించడం లాంటి అన్యాయాలు ఆమె అడుగుడుగునా అనుభవించింది. ఫలితం- క్రమంగా తనలోని గొప్పతనాన్ని పోగొట్టుకుంటూ వచ్చింది. అందమైన రూపం ఉంటే వధువుగా స్వీకరిస్తారు, ఓ మోస్తారుగా ఉన్నా కురూపి అంటూ ముద్ర వేస్తారు. వరుణ్ణి వెతకడం కూడా

కష్టమవుతుంది. ఇలాంటి ఎన్నో పరిస్థితులను గమనిస్తే, సమాజంలోని ఒక వర్గం, రెండవ వర్గాన్ని ఎంతగా నలిపివేసిందో తెలుస్తుంది. స్త్రీ జాతి ప్రగతికి అవసరమైన ప్రగతిమార్గ వాతావరణం యొక్క ద్వారాలన్నీ మూసుకుపోయాయి.

భారతదేశం వంటి వెనకపడిన దేశాలలో స్త్రీల సమస్యలు ఒక లాగ ఉంటే, ప్రగతి చెందిన దేశాలలో స్త్రీలకి వేరే రకమైన సమస్యలు. ప్రపంచంలోని సగం జనాభా ఈ విధమైన అడ్డంకులు ఎదుర్కొన వలసిన పరిస్థితులు లేక పోయి ఉంటే, స్త్రీ, పురుషుడికి అసాధారణ సహాయకురాలిగా ఉండేది. కాని సగం జనాభాను చెతులు వెనకకి కట్టివేసి, పక్షవాత రోగిగ్రస్తులుగా అంగ వైకల్యము గల దీర్ఘ రోగి గ్రస్తులుగా, ఎల్లప్పుడు మూలుగుతు గిల గిలా కొట్టుకుంటు జీవించే దౌర్భాగ్య స్థితి ఎర్పడినది. ఇతరులను నొక్కేయడం, కట్టివేయడం లాంటి క్రియలకు, ప్రతిక్రియ లభిస్తోంది. తోటి వారిని అసమర్థులను చేసి ఉంచినందుకు తగిన శాస్తి జరుగుతోంది. ఒకటి పక్కన ఒకటి పెడితే పదకొండు అవుతుంది . ఇప్పుడు జరుగుతోందల్లా ఒకటి క్రింద ఒకటి పెట్టి తీసివేయడం, అంటే మిగిలేది సున్నా. సంకుచిత భావాలున్న స్త్రీ పురుషులు ఈ సున్నా అనేటటువంటి దయనీయ పరిస్థితిలో బతకవలసి వస్తోంది.

3. పరివర్తనాల తుఫాను

విధాతకి ఔచిత్యము, సంతులనలంటేనే ఇష్టం. ఆయన ఉశృంఖలతను ఎక్కువ కాలం నహించలేడు. అవాంఛనీయత ఎక్కువకాలం ఉండదు. సంతులిత వ్యవస్థ తన రీతిలో, తన సమయానుసారం, తన సంస్కారించే క్రమాన్ని వ్యాపింపచేస్తుంది. తిరగబడిన దాన్ని తిరగవేసి సరైన దారిలోకి తెచ్చి, ఒక సువ్యవస్థను నెలకొల్పడానికి ఎప్పుడూ ప్రబల ప్రయత్నం కొనసాగించింది. అన్యాయం అనే రాక్షసి తలెత్తడానికి చూసినా, దాని ప్రభావం ఎప్పటికీ స్థిరపడలేకపోయింది - పుట్టగొడుగులు ఎక్కువ ఆయువుతో పుట్టవు. అవాంఛనీయ అసంతులన, కొద్ది కాలానికే ఔచిత్యం ముందు ఓటమిని అంగీకరించవలసి వస్తుంది.

ఈ మధ్యకాలంలో ఇలాంటి మార్పు జరుగుతోంది. సామంతవాదులు నేల కూలారు. సామ్రాజ్యం నడుస్తోంది. రాజ్యకిరీటాలు ధుళిలో కలిశాయి. జమీందారులు ధనవంతుల యుగం ముగిసిపోయింది. దాసదాసీలని కొనడం, అమ్మడం అనేది ఎక్కడుంది? 'సతీ సహగమనం' ఇప్పుడెక్కడుంది? ఒక దశాబ్దం క్రిందట అంటరానితనం వ్యాపించి ఉన్నంతగా ఇప్పుడెక్కడుంది? చాలా మార్పు వచ్చింది. ఇలా

ఆశ్చర్యకరమైన మార్పులు ఎన్నో ఒక దానికి ఒకటి గొలుసులుగా అల్లుకుపోయాయి. రాజకీయ, సామాజిక విప్లవాలు ఇప్పటికీ ఆగలేదు. ఇందులో మానవ పురుషార్థం యొక్క గొప్పతనం ఉన్నప్పటికీ ఇంతటి స్వల్పకాలంలో అంతటి విశాల పరివర్తన వెనక విధాత యొక్క అనుశాసన మహత్వాన్ని కూడా తక్కువ చేయకూడదు. తుఫాను వచ్చినప్పుడు ఇసుక రేణువులు ఒక చోట నుండి ఇంకొక చోటుకి, చాలా దూరంగా ఎగిరి పడతాయి, సుడిగుండంలో ఆకులు, గడ్డిపోచలు ఎగిరి ఆకాశాన్ని అంటుకుంటాయి - సమర్థవంతమైన దానితో అసమర్థమైనవి కలిసి ఎదగడానికి ప్రత్యక్ష పరిణామము ఇది.

ఇరవై ఒకటవ శతాబ్దం గొప్ప పరివర్తనలకి ముహూర్తం. ఇందుకు ముందు గడిచిన 12 ఏళ్ళు యుగసంధి కాలంగా నిరూపించబడ్డాయి. సూక్ష్మజగత్తులోని విధివ్యవస్థ, గొప్ప మార్పులకు రూపు రేఖలను, మహత్వాకాంక్షల ప్రణాళికలు ఈ కాల వ్యవధిలో సిద్ధం చేసిపెట్టింది. దీనంతటి లక్ష్యం సత్యయుగ పునరాగమనం. ఋషి పరంపరలు, దేవ పరంపరలు, మహామానవులు అవలంబించుకున్న దృష్టికోణము, ప్రచారము, నిర్ధారణలు రాబోయే రోజులలో క్రియాన్వితం కాబోతున్నాయి. అంతటా చీకట్లు కమ్ముకున్న

సుదీర్ఘమైన రాత్రి ఇప్పుడు తన అంత్యకాలానికి దగ్గరగా వచ్చింది. ప్రాతః సంధ్యకు వేళై, సూర్యోదయము కాబోతోంది. ఈ ప్రభాత పర్వములో చాలా మార్పులు జరిగి, బాగుపడి, నవీన నిర్మాణం జరగాలి. ఈ సందర్భంలోనే స్త్రీ తను పోగొట్టుకున్న వర్చస్సు కొత్త తరహాలో తిరిగి ప్రాప్తించుకోవడమనే బృహత్ ప్రణాళిక సిద్ధించబోతోంది. స్త్రీ తాను స్వయంగా లేచి, అవాంఛనీయ బంధనాలు తెంచుకుంటుంది. తన సముదాయము, సమాజమే కాక వెుత్తం ప్రపంచానికీ న్యాయం జరిగే అవకాశం కలిగేటట్టుగా, భవిష్య కార్యక్రమాలకు వుచిత ప్రోత్సాహన లభించే విధంగా విశేషమైన కృషి చేస్తుంది. ఇరవై ఒకటవ శతాబ్ది నారీ శతాబ్దిగా పేరు ప్రఖ్యాతలు తెచ్చుకోబోతోంది. ఈ వర్గం ఎదుగుదల, తన గొప్ప కర్తవ్యాన్ని సమాజానికి అంద చేయబోతోంది.

పూర్వకాలపు నారీశిరోమణులను జ్ఞప్తికి తెచ్చుకుంటే, కాలం పునరావృత్తమైతే ఎంత బావుంటుందో అనే ఆశ బలపడుతుంది. కుంతి ఐదుగురు దేవపుత్రులను కన్నది. మదాలస యొగికుమారులకు, గంగ వసువులకు జన్మనిచ్చారు. సీత వడిలో లవకుశలు ఆడుకున్నారు, శకుంతల ఆశ్రమంలో ఉంటూనే భరతుడ్ని చక్రవర్తిగా

తీర్చిదిద్దింది. అనసూయ ముంగిట్లో బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరులు పిల్లలై ఆడుకున్నారు. అనసూయే మందాకినిని స్వర్గం నుండి చిత్రకూటానికి దింపారు. సప్తఋషుల తపస్సు ఫలించడానికి అరుంధతి మొదలైన సప్తఋషి పత్నులు ఎంతో గొప్పగా సహాయపడ్డారు. మనవు ప్రతిభను వికసింపచేయడానికి శతరూప ఎంతో తోడ్పడింది. తన భర్త కార్యక్రమాల్లో ఇళ పౌరోహిత్యం వహించేది. వైదిక స్తోత్రాలు ప్రకటం కావడానికి ఋషులతో పాటు, ఋషికలు కూడా తమ విద్యుత్తును ప్రదర్శించారు. పత్నీ సమేతంగా దశరథుడు దేవతలకు సహాయంగా యుద్ధం చేశాడు.

ఈ మధ్యకాలంలో రాణీ లక్ష్మీ బాయి మహిళా సైన్యాన్ని తయారుచేసి ఒక గొప్ప ఉదాహరణగా నిలిచింది. స్వాతంత్ర్య సంగ్రామానికి మహిళా వర్గం అందించిన సమర్థ యోగదానాన్ని చూసి భారత దేశంలోనే కాదు, ప్రపంచంలోని ముఖ్యులెంతో మంది ఆశ్చర్యచకితులైయ్యారు. దిగ్గజ్ఞులుగా పిలువబడే కొంతమంది పురుషులకు సైతం ఏవిధంగా తీసిపోని ప్రతిభను కనబరిచారు. భారతీయ చరిత్రలో మహిళా సముదాయం యొక్క సామర్థ్యాన్ని, యశస్సునీ కనబరిచే వ్యక్తిత్వము, కర్తవ్యము కలిగిన స్త్రీలు ఎంతో మందున్నారు.

4. కొత్త శతాబ్దం - నాలీ శతాబ్దం

అంధకార యుగం నుండి వెలువడిన సత్రువుత్తుల లాగానే స్త్రీ కూడా ఒక కొత్త తరహాలో తన వర్చస్సును ప్రదర్శించడానికి ముందుకు వస్తోంది. కాని దీన్ని ఒక ఊహగానో, అవకాశంగానో కాదు, ఒక సునిశ్చితమైన భవితవ్యతగా అర్థంచేసుకోవాలి.

ఇదంతా విదేశాలలో ముందు నుండే కొనసాగుతోంది. సమున్నత దేశాలలో మగవారు తమ పురుషార్థం ప్రదర్శించిన ప్రతి క్షేత్రంలోనూ స్త్రీలు కూడా అడుగుపెట్టారు. ఆమెరికా, జపాన్, జర్మనీ, రష్యా మొదలైన దేశాలలో మహిళలు రాజకీయం నుండి విజ్ఞాన, ఆర్థిక క్షేత్రాలలో సైతం క్రాంతికారకులుగా పనులు చేస్తున్నారు. వారు చేసే సమాజ సేవ కూడా ముక్తకంఠంతో ప్రశంసించతగినది. మాంటిసెరీ మొదలుపెట్టిన విద్యావిధానం, ఫ్లారెన్స్ నైటింగేల్ మొదలుపెట్టిన రెడ్ క్రాస్ ఉద్యమం, మేడమ్ క్యూరీ చేసిన వైజ్ఞానిక పరిశోధన, మదర్ తెరిసా చూపిన దరిద్రుల పట్ల కరుణ, మేరీ స్టోప్ కుటుంబ నియోజన కార్యక్రమం, ఇలాంటి వారి గాధలు చిరకాలం స్మరణీయం. రాజకీయ క్షేత్రంలో ఇందిరా గాంధీ, గోల్డామాయర్, మార్గరెట్ థాచర్, భండార

నాయకే, కోరా ఎక్స్‌ప్రెస్ మొదలైన వారి పేర్లు అందరి నాల్గ్లో నానినవే. పాకిస్తాన్ కి చెందిన బెనజీర్ భుట్టో హెరోయిన్ తస్కరులకు విరుద్ధంగా తనదైన శైలిలో పోరాడింది. జపాన్ లో ఐతే అద్భుతమే జరిగింది. అక్కడి ఒక మహిళ టోకోకా డోయి, ప్రజల మనస్సుపై చోపిన ప్రభావం వల్ల ముందు టోకియో అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో ఆ తరువాత మొత్తం జపానుకు జరిగే ఎన్నికల్లో మహిళా ప్రధాన పార్టీ ఆధిక్యంతో గెలిచింది. ప్రపంచం మొత్తంలో మహిళలు, ఇలా తమ వర్చస్సును ప్రదర్శిస్తూనే ఉన్నారు; వీటిని చూస్తే ఏ కోశానా వారు వెనకబడినట్టు చెప్పలేము.

ఇవి గడిచిపోయిన శతాబ్దిలో సంభవించినవి. ఈ వికాసం ఇప్పుడు మరింతగా వేగం వుంజుకునే అవకాశం కనిపిస్తోంది. అడుగుడుగునా దాని ప్రమాణాలు దృగ్గోచరమవుతున్నాయి. ఉదాహరణకి, భారతదేశంలోని ఒక చిన్న రాష్ట్రమైన కేరళను తీసుకుందాం. ఆడపిల్లల విద్యాభ్యాసం విషయంలో కేరళని పోలిస్తే మన దేశంలోని మిగిలా ప్రదేశాలన్నీ వెనకబడినట్టే లెక్క. గ్రాడ్యుయేషన్ పూర్తవకుండా ఆడపిల్లలెవరూ చదువు మానరు. అక్కడితో ఆగక మరెన్నో క్షేత్రాలలో యొగ్యతను సంపాదించే పట్టుదల కలిగి ఉంటారు. అక్కడి ఆడవాళ్ళు పెళ్ళికి సరైన వయసు మగవారికి 29, ఆడవారికి 26,27

ఏళ్ళుగా నిర్దేశించేటట్టుగా ప్రభుత్వంపై ఒత్తిడి తెచ్చారు. ఈ ప్రయత్నాల వల్ల మూడు ముఖ్యమైన సత్పరిణామాలు కలిగాయి - ప్రగతి పథంలో అడుగుడుగునా అడ్డుగా నిలిచే జనాభా పెరుగుదల సంతృప్తికరంగా ఆగింది. రెండవది - అక్కడి విద్యావంతులు దేశవిదేశాలలో ఉద్యోగాలు సంపాదించి ఆశ్చర్యకరమైన సాఫల్యం పొందారు. మూడవది - రాష్ట్రంలో కలిగిన సంతృప్తికర అభివృద్ధికి ఫలితంగా ప్రభుత్వం ఆహార సామాగ్రుల మూల్యాలలో అసాధారణ తగ్గింపులను ప్రకటించింది. ఇక్కడి అపరాధాల సంఖ్య నామమాత్రమే. స్త్రీ సమాజంలోని ఉత్సాహం వీటన్నిటిలో ప్రముఖ భూమికని నిర్వర్తించింది. పురుషులు కూడా వారి మార్గాన్ని పెద్దగా అడ్డుకోలేదు. కెరళకి సంబంధించిన ఒక మహిళ అమెరికా నౌసెన లో పెద్ద పదవిలో పనిచేస్తోంది.

గడిచిన శతాబ్ది కాలంలో స్త్రీ జాతి సాధించిన ప్రగతి చాలా తక్కువ. ఒకసారి ప్రపంచాన్ని చుట్టివస్తే కనక, చాలా దేశాల్లో ఈ సంధర్భములో కొత్త ఉత్సాహం కలిగినట్టు, నారీ ప్రగతి జరుగుతున్నట్టు కనిపిస్తుంది, అంతేకాక ఈ వేడి ఇలాగే కొనసాగితే స్త్రీ, పురుషులు సమానమే అని ప్రకటించే మన నినాధము త్వరలో సాకారమౌతుంది.

5. భారతదేశం అగ్ర స్థానంలో ఉండేది - అగ్ర స్థానములో ఉంటుంది.

ఈ దిశలో భారత దేశం చేయవలసింది చాలా ఉంది. ఏ దేశంలో సంఘమిత్ర, ఆప్రపాలీ వంటి వారు తమ సౌఖ్యాలను సైతం వీడి విశ్వకళ్యాణానికై అడుగు ముందుకు వేసి, ప్రపంచం మొత్తంలో బౌద్ధమతస్థాపనలో అసాధారణ సాఫల్యాన్ని పొందారో, అటువంటి ఈ దేశంలో ఈ నాటికీ స్త్రీలు వెనకబడి ఉన్నారు. గ్రామీణ క్షేత్రాలలో ఇప్పటికీ వారు విద్య, సామాజిక క్షేత్రాలలో దయనీయమైన స్థితిలో ఉన్నారు, ఐనప్పటికీ సమయ పరివర్తన అనేది ఇటువంటి చోట్ల కూడా తన చమత్కారాన్ని ప్రదర్శించడం వల్ల ప్రగతి అనే ఒక కొత్త ఆశ కలుగుతోంది.

భారతదేశంలో పంచాయితీ వ్యవస్థను స్థాపించారు, అలాగే ఎన్నుకోబడ్డవారిలో 30% మంది ఆడవారై ఉండాలని చాటించారు. ఈ నిష్పత్తి ప్రాంతీయ, రాష్ట్రీయ స్థాయి లలో కూడా గౌరవించబడుతుంది అని ఆశిస్తున్నాము. ఇలాగే మిగతా ముఖ్యమైన స్థానాలలో, పదవులలోకి కూడా స్త్రీలకు కొంత శాతము కేటాయిస్తున్నారు, కాలం యొక్క ఈ అవసరమును ఎవ్వరూ నిర్లక్ష్యం చేయలేరు.

రాజకీయ క్షేత్రంలో ప్రవేశంతో మొదలైనదైనప్పటికీ ఈ ప్రగతిక్రమం ఆ క్షేత్రానికి పరిమితమై ఉండదు. స్త్రీ పాత్ర అర్థమయ్యి తగిన గౌరవం ఇచ్చే సాంప్రదాయం మొదలైందనడానికి

ఇది ఒక ఉదాహరణ. బాగుచేయడానికి ఇంకా ఎన్నో క్షేత్రాలు ఖాళీగా ఉన్నాయి. వాటిని వ్యవస్థీకరించే బాధ్యత స్త్రీలపై పడుతోంది. పరస్పర సహకారం యొక్క గొప్పతనం అర్థమవుతోంది; ఇక వారి కాలుపట్టి వెనక్కు లాగడం లాంటి నీచమైన పని వల్ల లాభం కన్నా నష్టమే ఎక్కువని అర్థం చేసుకున్నారు.

రాబోయే కాలంలో స్త్రీ స్వాభావికంగా, ఇంకెంతో సామర్థ్యవంతంగా కౌశలంతో సుసంస్కారిగా మారబోతోంది. ఇది ఆమె కొత్త జీవితానికి స్వర్ణయుగం. వర్షముతువు వచ్చాక పచ్చదనం యొక్క గొప్పతనం కనబడకుండా ఎలా ఉంటుంది? వసంతం రావడం, చెట్లకీ పొదలకీ రంగురంగుల పూలు పూయకపోవడం అనేది జరగదు, తెల్లారేక కూడా చీకటిగా, నిశ్శబ్దంగా ఉంటుందని ఎవరు ఊహిస్తారు? నారీ యుగానికి అధిష్టాత్రి, పృథ్వీ మీద దేవత తన గౌరవాన్ని అణిచిపెట్టుకోవడం, ఎందుకు, ఎంతకాలం సాగగలదు? సామర్థ్యంతో పాటు తెలివితేటలు పెరుగుతాయి, అవి అదృశ్య సత్తా మార్గదర్శనంతో అభ్యుదయ మార్గంలో పురోగమిస్తాయి; అలాంటప్పుడు వీటి ఆశ్చర్యకరమైన ఉపలబ్ధిలనుండి స్త్రీలు ఎందుకు వంచితలై ఉంటారు?

స్త్రీ కురిపించే వరాలు సామాన్యవైనవి కావు. పృథ్వీ లాగా, శక్తి లాగా, వర్షంగా, ప్రాణవాయువుగా తన విభూతులను ప్రపంచంలోని కణ-కణాన్నీ సరళంగా, అందంగా, ఉన్నతంగా చేయడానికి వర్షించింది. ఈ ప్రపంచం ఇప్పటికీ రమ్యంగా, సంస్కారవంతంగా ఉందంటే దానికి ఆవిడ కరుణ, దయ, సేవ, సమర్పణ, దీవెనలే కారణం. రాబోయే కాలంలో తన ప్రాముఖ్యతను మరింత గొప్పగా

ప్రదర్శించాలి. ప్రతికూలతను అనుకూలతగా, పతనాన్ని అభివృద్ధిగా, సమస్యలకు సమాధానంగా ఆమె తన వరాలను కురిపించబోతోంది.

ఐతే, ఇదంతా ప్రయాస లేకుండానే జరిగిపోదు. ఎటువంటి నియతినైనా సరే కష్టపడుట తప్పదు. బుద్ధుడు, గాంధీ వంటి గొప్ప ఆత్మలు లోక కళ్యాణాని కోసం అవతరించినప్పటికీ, వారి లక్ష్యం సునాయాసంగా పూర్తి కాలేదు; వారే కాక వారి సహచరుల త్యాగం, సాహసంతో కూడిన ప్రయత్నంతోనే నిర్ధారించుకున్న లక్ష్యం సాధించగలిగారు. మానుమంతుడు, అర్జునుడు గొప్ప ప్రతాపవంతులవ్వడానికే పుట్టారు. వారికి దైవీ అనుగ్రహం కూడా విపులంగానే లభించింది, కాని వారుకూడా తమ తోటివారితో కలిసి అసాధారణ ప్రయత్నాన్ని ప్రదర్శించారన్నది మర్చిపోలేము - ఇదంతా ప్రయాస లేకుండా వారు సాధించింది కాదు, వడ్డించిన విస్తరిలో అన్నం తిని ఆకలి తీర్చుకున్నంత సులువుగా కాదు - అలాంటప్పుడు యుగావతరణకి సంబంధించిన నారీ-పునరుత్థానానికి సరైన మూల్యం అడిగితే ఆశ్చర్యమేముంది?

ప్రత్యక్షంగా విద్య, స్వావలంబన, కుటుంబ పోషణ, కళాకౌశలాల లాంటి క్షేత్రాలలో స్త్రీ యొక్క సహకారంతో పని నడిచింది. ఇలాంటి పనులకు విద్యావంతుల దగ్గర నుండి ప్రభుత్వం అందరూ సహకరించారు. స్త్రీలు ఉద్యోగాలు కూడా చేస్తున్నారు. సాధించిన ఈ లక్ష్యాలకు ప్రగతి అన్న పేరు కూడా దక్కుతుంది. ఇంత సాధించినట్టు కనిపిస్తున్న ప్రగతి సమాజంలోని నమ్మకాలు, ఆచారాల వల్ల జరిగే అసర్ధాలతో పోలిస్తే పరిగణలోకి రావటం లేదు.

6. ఈ బంధనాలు ఇక తెగవలసిందే

సమాజంలో స్త్రీల పట్ల ఎన్నో మూఢనమ్మకాల, భ్రమల దట్టమైన పొగమంచు చేతికి చేయ కానరానంతంగా కమ్ముకుంది. దుర్బుద్ధి ఈనాడు తెలివి తేటలుగా పొగడబడుతోంది. పరివర్తన ఈ క్షేత్రంలోనే జరగాలి - నమ్మకాలను బట్టి ఆలోచనలు మొదలవుతాయి. వాటిని అనుసరించే క్రియా కలాపాలు, ప్రచలన వ్యవహారాల క్రమము స్వతహాగా ఎర్పడుతుంది. ఏ కాలంలో ఐతే స్త్రీలను మానవ శరీరంలో ఉన్న దేవతగా పరిగణించారో, అప్పుడు ఆమె తన సామర్థ్యాన్ని పెంపొందింప చేసుకుని మొత్తం మానవ జాతికి బహువిధాలుగా మేలు చేకూర్చగలిగింది, కుటుంబాన్ని మానవ రత్నాల గనిలా మార్చిన పేరు దక్కింది; కాని ఎప్పుడైతే ఆమెను ఆ స్థానం నుంచి తొలగించి పశువుతో సమానంగా చూసారో, అప్పటినుండి శక్తిహీనత , రక్షణలేక పోవుట, పరాధీనతల కూపంలో చాలా లోతుకు కూరుకుపోయింది.

ఈ మధ్య స్త్రీల పట్ల చూపుతున్న దృష్టి ఎటువంటిదంటే, కుటుంబ సభ్యులే ఆమెను పరాయింటికి సంబంధించిన చెత్తగా భావించి ఉపేక్షిస్తున్నారు, అంతే కాక మగపిల్లలతో పోలిస్తే చాలా పక్షపాతం చూపిస్తారు. భర్త ఆమెను, కామం

తీర్చడానికి కొన్న వస్తువుగా పరిగణిస్తాడు. ఆమెను ఒక కామినిగా, రమణిగా ఒక భోగ్యవస్తువుగా పరిగణించి, పిల్లల్ని కని పెంచే యంత్రంగా ఉండేందుకు వివశులను చేస్తారు. అత్తారింట్లో తెల్లవారల్లా కుటుంబం మొత్తానికి పని చేసే దాసీగా ఉంటూ ఎటువంటి అధికారము, గౌరవము పొందడానికి అనర్హురాలిగా భావిస్తారు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో ఉంటే ఎటువంటి వారైనా తమ మౌలిక ప్రతిభను పోగొట్టుకుంటూన్నారనేది స్పష్టమవుతోంది. ఇదే స్త్రీల నియతిగా మారిపోయింది. హ్యేయమైన మానసికత ఆమె గొప్పతన్నాన్ని అపహరించి, మారాలని అడగడానికి కూడా వీలు లేని అసహాయులను, అసమర్థులను చేసింది. ఇలాంటి పరిస్థితులలో ఆమె ప్రతిభ, ఉపయోగత్వం పతనమవుడం స్వాభావికమే. సగం జనాభా ఇటువంటి దయనీయ స్థితిలో ఉంటే, పురుషుడు కూడా నష్టాన్నే పొందవలసి వస్తుంది. ప్రపంచం వారి గరిమ యొక్క ఎన్నో లాభాలు పొందలేకుండా ఉంది, ముఖ్యంగా భారతదేశం లాంటి వెనకబడిన దేశ ప్రజలకు ఈ నష్టం చాలా భారమవుతోంది.

న్యాయం, ఉచితమైన దాన్ని సాధించేందుకు అడగడమే కాదు, పోరాడే ఈ యుగంలో స్త్రీలు ఇప్పుడున్న స్థితి కొనసాగడం కల్ల. ఎన్నో పరిస్థితుల్లో, ఎన్నో స్థాయిలలో

మార్పు తేవడానికి కాలమే బాధ్యత వహించింది. ఈ ప్రవాహం స్త్రీని యథాస్థితిలో పడి ఉండనివ్వదు. ఈ మార్పులకు మచ్చుతునకగా స్త్రీలకిచ్చే అధికారాలను చట్టబద్ధం చేయడంతో మొదలైంది, అంతే కాక సమాజంలో నముచితమైన న్యాయం కలిగేందుకు అవకాశం కనబరిచింది. పంచాయితీ ఎన్నికల్లో వారికి 30% స్థానాలు కల్పించారు. ఈ నిష్పత్తి ప్రాంతీయ, కేంద్రీయ శాసన సభలలో కూడా వర్తిస్తుంది. ఈ ఆధారంగా కల్గిన ఉత్సాహం స్త్రీ, పురుషులిద్దరినీ ప్రభావితం చేసింది. అన్ని రకాలుగా తానే ఎందుకు శాసించబడాలి అని స్త్రీ ఆలోచిస్తుంది. మరిక ప్రభుత్వంలో భాగస్వామ్యం అందినప్పుడు ఎందుకు వదులుకుంటుంది? భవిష్యత్తులో తన వర్గానికి ఉన్నతాధికారాలు కల్పించడానికి పూనుకోకుండా ఎందుకు ఉంటుంది? మన కుటుంబంలోని ఒక వ్యక్తి గనక ప్రభుత్వంలో భాగమైతే, కుటుంబం అంతటికీ ఎంతో గౌరవం లభిస్తుంది అని పురుషుడు కూడా అనుకుంటాడు. గౌరవం, లాభం కలుగుతుంది అంటే సహజంగానే ఒప్పుకుంటారు. ప్రస్తుతం ఈ మార్పులను అంతటా స్వాగతిస్తున్నారు, అంతే కాక స్త్రీలలో నైపుణ్యం, యోగ్యత పెంచే వైపు దృష్టి సారిస్తున్నారు; అప్పుడు పౌరులు వారి సమర్థతను గుర్తించి ఎన్నికల్లో గెలిపిస్తారు.

7. సమయం యొక్క నాడిని గుర్తించండి

వెనుకబడ్డ వారి ఉద్ధరణతో సమానత్వం తేవడం అనే మహిళలు మాట నిలబెట్టడానికి దైవీశక్తులన్నీ తమ సహకారాన్ని తెలిపాయి. సమయం యొక్క ప్రచండ ధారకు వ్యతిరేకంగా నిలవడమనే దుస్సాహసం మానవాళి ఎక్కువ కాలం చేయలేదు. పెద్ద పెద్ద చెట్లని సైతం తుఫాను పెకిలించి విసిరేస్తుంది. కుండపోత వర్షం వస్తే గుడిసెలనుండి పెంకుటిళ్ళ వరకు అన్నీ కొట్టుకుపోతాయి. నీటి ఒత్తిడిని తట్టుకోలేక పెద్ద పెద్ద ఆనకట్టలు సైతం దెబ్బతింటాయి. మహిళలు గర్జనే స్త్రీని చేయిపట్టుకుని వెనకబాటుతనం నుండి ముందుకి తోస్తోంది. స్త్రీ విద్య త్వరిత గతిలో విస్తరిస్తుంది, వ్యవస్థ, విద్యారంగాలలో పురుషునిదే ఏకాధికారం ఉండదు. స్త్రీ విద్యకి కుటుంబ పరిధులనుంచి శాసనవిభాగము వరకు ఒక సముచిత వ్యవస్థతయారు చేయవలసి ఉంది. ఉద్యోగం దొరకడానికి కావలసినంతగానో, మాయలాగానో ఒక చిచ్చుబుడ్డి లాగానే స్త్రీల విద్య అంతరించిపోకూడదు. విద్యతో పాటు సమానత్వము, ఐక్యతను, అన్ని క్షేత్రాలలోనూ సమానమైన అవకాశం పొందడానికి, ఒక విధి, వ్యవస్థ తోడై ఉండాలి. ఈ పని అధ్యాపకులు - అధ్యాపికలు చేశారా సరే, లేకపోతే అన్ని దిశలలోనూ కలుగుతున్న ప్రగతి, స్త్రీని తన గొప్పతనము, విలువ, అధికారము, భవిష్యత్తును అర్థం చేసుకుని అనీతిపూర్వకమైన బంధనాలను తెంపుకుని, స్వతంత్ర్య వాతావరణంలో ఊపిరిని పీల్చుకునే అవకాశం వచ్చేలా చేసి తీరుతుంది. యుగచైతన్యం కూడా ఇదే లక్ష్యాన్ని చేపట్టిందని

చెప్పనవసరం లేదు, అంతే కాక 'స్త్రీ పురుషులు సమానమే' అనే నినాదాన్ని వినీలాకాశాలలో ప్రతిధ్వనించేలా చేసింది. అసహాయ స్థితిలో అనుచితమైన ఒత్తిడిలో వివశులై ఉండవలసిన పరిస్థితులు పూర్తయ్యాయనే అనుకోవాలి. అవి ఇంక మారి తీరవలసిందే - అమ్మాయి పుట్టినప్పుడు ఇంకెవ్వరూ ఏడుస్తూ కనిపించరు, కొడుకు పుట్టినందుకు అమితంగా ఆనందించరు, ఇద్దరికీ సమానంగా చేయబడుతుంది. పుట్టిన అమ్మాయి పరాయింటికి సంబంధించిన చెత్తైతే, మరో ఇంటి చెత్త కూడా వచ్చి నీ ఇంట్లో కోడలుగా గృహలక్ష్మి భూమికను నిర్వహించడానికి, రావడానికి సిద్ధమవుతోంది. అలాంటప్పుడు తేడా ఎందుకు? అమ్మాయి అబ్బాయిలలో భేదం ఎందుకు? ఇద్దర్నీ విలువకట్టడంలో ఒకే న్యాయముతో ఎందుకు ప్రవర్తించరు?

ముసుగు ధరించడం, పంజరంలో జైలు ఖైదీ లాగా ఉండిపోవడం అనేది స్త్రీల పరాధీనతకి ఒక రూపం. ఈ పద్ధతిని అనుసరించి ఆమె అసహాయురాలు, అనుభవహీనురాలు, సేవకురాలుగా పిలువబడుతోంది. అబల స్థాయికి చేరుకున్నాక, ఇప్పుడు ఆమె తనపై జరిగే అరాచకాలను సాహసపూర్వకంగా ఎదుర్కోవడానికి అసమర్థురాలైంది; కష్టకాలంలో తననీ, తన పిల్లలనీ స్వయంగా పోషించుకోలేని స్థితిలో ఉంది. వ్యవస్థ నడపడం, ఉన్నత పదువులని అధిరోహించడం కాదు కదా, సామాన్య పారివారిక వ్యవస్థకి సంబంధించిన పనులు, బజారు, ఆస్పత్రి మొదలైన పనుల్లో కూడా సంకోచిస్తూ, తటపటాయిస్తూ మూగ, చెవిటిదాని లాగా ప్రవర్తిస్తుంది. ఇలాంటి పరిస్థితి కలగడానికి బాధ్యులైన తత్వాలన్నీ పశ్చాత్తాపంతో

తమ అడుగు వెనక్కు వేసి తీరాలి. కుటుంబంలోని నాలుగు గోడల మధ్య స్త్రీ పురుషులు ఎలాంటి భయాలు, సంకోచాలు లేకుండా జీవితం గడప గలిగినప్పుడు, అంతకన్నా పెద్ద కుటుంబమైన సమాజంలో ఏవైనా ముఖ్యమైన పనులు చేసుకోవడానికి వెళ్ళి రావాలంటే తోడుగా ఎవరైనా వెళ్ళాల్సిన అవసరం ఎందుకుంది?

పెళ్ళి కుదర్చడంలో కుటుంబ సభ్యుల ఇష్టాన్ని మాత్రమే ఎందుకు పరిగణిస్తారు? అమ్మాయికి కూడా అబ్బాయిల్లాగే యోగ్యతను సంపాదించుకునేందుకు ఎక్కువ కాలం చదువుకోవడానికి అర్హత ఉన్నప్పుడు, బాల్య వివాహ బంధనలో బంధించి, ఒక పింజరంలోంచి మరో దానికి లాక్కుని వెళ్ళడం ఎంతవరకు తగినపని? ఒక్క సారి పెళ్ళైయ్యాక యోగ్యత వృద్ధిపరుచుకోవడం ఎందుకు ఆగిపోవాలి? పుట్టింట్లో అమ్మాయి ఎంత యోగ్యతని ఆదరాన్ని సంపాదించుకుందో, దాన్ని ప్రగతిపథంలో ముందుకు సాగించే బాధ్యత అత్తవారింటివారు ఎందుకు తీసుకోకూడదు? పెళ్ళయ్యాక ఆమెకు ప్రగతి మార్గాలన్నీ మూసుకుపోయి, దాసీ పాత్రను మాత్రమే నిర్వర్తించడానికి ఎందుకు బద్ధురాలిని చేయాలి? గుండెల మీద చేయిపెట్టుకుని విచారశీలీ, న్యాయనిష్ఠ కలిగిన, దూరదర్శి అయిన ప్రతి ఒక్కరూ జవాబు చెప్పవలసిన ప్రశ్న; వారికే గనక ఇటువంటి పరిస్థితి కలిగితే, ఈ రకంగానే బద్దులై ఉండడానికి వివశులై ఉంటే, ఎంతటి వేదననూ, వ్యధనూ అనుభవిస్తారో ఆలోచించాలి. చాలామంది పెళ్ళైన చిన్న ఆడపిల్లలు శారీరకంగా, మానసికంగా అనారోగ్యులవడానికి కారణం, జీవితాంతం వారు కారాగృహంలో బందీలుగా ప్రతీ రోజూ గడపడం తప్ప వేరే భవిష్యత్తు కనిపింపకపోవడమే.

8. దాంపత్యం యొక్క గొప్పతనం మరువరాదు

గ్రంథి బంధనం, పాణిగ్రహణం వంటి సంస్కారాలతో సంపన్నమైన వివాహానంతరము భర్త తన భార్యకు తగినంత యోగ్యత కల్పించేంతవరకు ప్రాణాన్ని పణంగా పెట్టి ప్రయత్నం చెయ్యడమనేది అతని కనీస కర్తవ్యం అవుతుంది. అతనే గనక ఈ కర్తవ్యాన్ని ఉపేక్షిస్తే, జరిగిన పెళ్ళిని అపహరణ అనక ఇంకేమంటారు?

పెళ్ళితో కామాగ్నిని చల్లార్చుకోవడానికి చట్టపరమైన అధికారం వచ్చినప్పటికీ, కఠోరమైన నైతిక అనుబంధం ఈ దిక్కులో ఉదాసీనత చూపకుండా బద్దులను చేస్తాయి. కామాచారం యొక్క ప్రతిఫలం - సంతానోత్పత్తి. పూర్వకాలం, చిన్నప్పుడే పిల్లలకి పశువులను కాయడం, కట్టెలు ఏరడం వంటి పనులు అప్పచెప్పేవారు. అప్పుడు వారు కుటుంబానికి ఆర్థికంగా భారమయ్యేవారు కాదు, కాని ఇప్పుడు వారికి సభ్యజనుల లాగా లాలన-పోషణ చేయడం, చదువుకోవడానికిసరైన వ్యవస్థ సమకూర్చడం, వారి ఆటపాటల కోసం ఇంట్లోనే ఖాళీ జాగా ఏర్పాటుచేయడం లాంటి ఎన్నో ప్రశ్నలు సంతానోత్పత్తితో ముడిపడినవి. ధరలు ఆకాశాన్ని అంటుతున్న ఈ కాలంలో ఇవన్నీ సమకూర్చడమనేది ఒక రకమైన దుస్సాహసం వంటిదే. గుడ్డివాళ్ళ లాగా, పరిణామాల గురించి ఆలోచించకుండా కాముకత క్షేత్రంలో ఎగరడం ఒక రకంగా ఆర్థికపరిస్థితి, భార్య ఆరోగ్యం, పిల్లల భవిష్యత్తు పై గొడ్డలిపెట్టువంటిది. ఒక కొత్త శిశువు, కుటుంబంలోని మిగతా సదస్యుల సౌకర్యాలని

తగ్గించినవాడవుతాడు. ఆపత్కాలంలో పెరిగిన బిడ్డ, తనకీ, తన కుటుంబ సభ్యులకీ, మొత్తం ప్రపంచానికీ శాపంగా మారతాడు. ఈ తథ్యాలన్నీ తెలిసినా కూడా, పెళ్ళైన రోజునుంచే పిల్లలుపుట్టడంలో ఆలస్యమవకూడదని ఎదురుచూస్తూ ఉంటారు. ఇలాంటి నమ్మకాలను ముందు చూపు లేకపోవడం కాక మరేమనగలము?

స్త్రీ పురుషులు ఒకరొకరు ఒప్పుకుని, ముందుకుసాగడానికి తగిన విధంగా సహకరించుకోగలరు అనే విషయంపై ఆలోచించిన తరువాతే పెళ్ళి జరగాలి. ఒకవేళ పెళ్ళికి ముందే అలా కుదరకపోతే, దంపతులైయ్యాక పిల్లల్ని కనడమనే కొత్త, భారీ బాధ్యతను స్వీకరించే ముందే ఆపని పూర్తి చేసుకోవాలి. సంతానం కోసం వెచ్చించే సమయము, ధనము, మనోయోగము భార్య-భర్తలు ఒకరిపట్ల ఒకరు బాధ్యత కోసం వెచ్చిస్తే, అది అన్ని కోణాలనుండి బుద్ధికుశలతగా భావించవచ్చు. జీవితాంతం ప్రగతి క్రమం కొనసాగేడట్టు భార్య-భర్తలు ఒకరికొకరు సమర్పించుకుంటే, అది మానవీయ గౌరవానికి శోభనిచ్చే నైతిక ప్రవర్తన. స్వచ్ఛందమైన యౌనాచారం వల్ల ఒకరినొకరు శారీరికంగా, మానసికంగా రోగగ్రస్తల్ని చేసి అనవసరంగా అసాధారణ బరువు మోయడం అనే కూడని నీతిని అలవరుచుకుంటారు.

వికృత ఆలోచనా పద్ధతుల్లో ఒక అతిభయంకరమైన అనౌచిత్యము ఏమిటంటే, కాముకత యొక్క కుచక్రములో శరీరమును, ఆలోచనలను పూర్తిగా ఇముడ్చుకుని పెద్దవారైనప్పటికీ పిల్లలు ఆడుకునే

కాకరపువ్వువృత్తి వలె తమ సామర్థ్యములను నష్టపరుచుకుని, తమ మానసిక దౌర్బల్యాలను పరిచయం చేస్తూ మంచి చెడుల గురించి ఏమీ ఆలోచించరు. కాముకత అనే శారీరిక క్షతి యొక్క చర్చ బ్రహ్మచర్య వివేచనగా జరుగుతూంటుంది. కాని అశ్లీల చింతన వల్ల ఏవిధంగా మానసిక సామర్థ్యం నశిస్తుందో, దుశ్చింతనలో కూరుకుపోయిన మస్తిష్కము ఉచ్చస్థరీయ చింతన చేయ గలిగే తన బౌద్ధిక ప్రతిభను ప్రదర్శించలేకపోతుంది అనేది ఎవ్వరూ స్మరించరు.

తాగుదనే దుర్వ్యసనం తరువాత, ఆత్మహత్యకు ప్రేరేపించే వ్యసనం కాముకత. స్త్రీల పట్ల పూజ్యభావం కలిగి ఉంది, అమె అభివృద్ధికి సహకరించే సదాశయతను చిన్నాభిన్నం చేసేది ఇదే. ఈ దిశలో ఎదుగుతున్న ఉత్సాహపూరిత విహంగాన్ని ఆపకపోతే అది స్త్రీలపై వజ్రపాతమౌతుంది, దాంతోపాటు ఉత్సాహం చూపించి సరంజామా సమకూర్చుకున్న వాళ్ళు కూడా మిగలరు. జీవనీ శక్తిని పిండి మోరీలోకి ధారపోయడమనేది ఎంత తెలివితక్కువతనమంటే ఇందులో అతి ఎక్కువ అభిరుచి కనబరిచే వారిని ఆత్మహంతకులనే అనాలి.

స్త్రీలు, పురుషులు అన్నదమ్ముల్లా, అక్కచెల్లెళ్ళ లాగా కలిసి మెలిసి ఉండాలి. పిల్లలు అవసరమన్నప్పుడు కాముకత అనే కాగుతున్న నీళ్ళలో చేయి పెట్టాలి. ప్రపంచంలోనూ, సమాజంలోనూ పెరుగుతున్న జనసంఖ్య వల్ల ప్రతి క్షేత్రంలోనూ సమస్యలు, కష్టాలు, విపత్తులూ పెరుగుతూనే ఉన్నాయి, అందువల్ల సమతుల్యం స్థాపించడానికి, ప్రగతి

కోసం చేసే ఏ ప్రయత్నమూ సంతృప్తికరమైన సాఫల్యాన్ని ఇవ్వలేకపోతున్నాయి. మన యొక్క మన భాగస్వామి యొక్క కుటుంబం యొక్క సమాజం యొక్క స్థితిని పర్యవేక్షిస్తే, ఇరవైవ శతాబ్దికి చెందిన ఈ చివరి సంవత్సరాలలో ప్రజనను పూర్తిగా ఆపి, ఇరవై ఒకటవ శతాబ్ది కోసం ఎటువంటి పరిస్థితులు ఏర్పరచాలంటే, భయంకర పరిస్థితులను ఎదుర్కోవడానికి బదులు, ప్రగతికి అవసరమయ్యే సామాగ్రిని సమకూర్చుకోవడానికి కావలసిన సాధనలకు వినియోగించగలగాలి. కాముకత పట్ల అసాధారణ ఉత్సాహం ఒకప్పుడు క్షమింపదగినదైనా, ఇప్పుడు మాత్రం ఈ దుశ్చింతనను కలిగి ఉండడం ఎంతో ప్రమాదకరం. బాణ సంచా కాలేటప్పుడులాగ దీనిపై కూడా జాగ్రత్తలు పాటించాలి. స్త్రీల ఉద్ధరణకి ఈ విధమైన పరిమార్చిన పాటించడం ఎంతో అవసరమని ప్రతి ఒక్కరూ హృద్యంగం చేసుకోవాలి. స్త్రీలు ఈ రోకటిలో పడి నలగకుండా ఉంటే తన సామర్థ్యాలను కార్యాన్వితం చేసుకోగలుగుతుంది, దాని ఆధారంగా ఈ నవయుగంలో ఒక గొప్ప భూమికని నిర్వహించగలదు. స్త్రీ పురుషుల మధ్య అశ్లీలత అనే వాసన రానివ్వకూడదు, దానికి బదులు సభున సహకారం వికసింపచేసుకోవాలి, దాంతో ఆత్మీయత, ఆదర్శవాదిత, పరస్పర సేవా సాధనల సుయోగం కలవాలి. సామర్థ్యాలు లోకకళ్యాణానికి ఉపయోగపడడానికి సురక్షితంగా ఉంచుకోవాలి; నవయుగ అవతరణకు వాటి అసాధారణ అవసరముంది.

9. దుశ్చింతన వదిలి - సృజనను అలవరుచుకోండి

లోక కళ్యాణం కోసమై సంత జ్ఞానేశ్వర్ మహారాజ్ తమ సోదర సోదరీమణులతో సహా నడుంకట్టి కార్యక్షేత్రంలోకి దూకారు. ఇంతటి మహత్వపూర్ణ కార్యమునకై మహాబుషులు, భవిష్యవేత్తలు కామేచ్ఛను అధిగమించి తమ యొక్క సమిష్టి కృషి ద్వారా సమస్త మానవాళిని కృతకృత్యులుగా తీర్చి దిద్దారు. మన యొక్క వివాహ వ్యవస్థకే సార్థకత తెచ్చే విధంగా ఎంతో ఉన్నతమైనటువంటి ఆదర్శాలను మరియు ఒకటి, ఒకటి కలిస్తే రెండు కాదు పదకొండు అని పూర్తిగా అర్థం చేసుకుని వాటితో ఉచ్చస్థరీయ ఆదర్శాలను జోడించి 'వివాహం' అనే పదాన్నే సార్థకం చేసినవారిలో కొందరు - లోకనాయకుడు జయప్రకాశ్ నారాయణ, ఆచార్య కృపలానీ, జపాన్ గాంధీ కాగవా. ఈ కాలంలో కూడా ఇటువంటి ఆదర్శవంతమైన వివాహాల వల్ల, జీవితాంతం పరస్పర సభున సహాయోగాన్ని, ఎన్నో కష్టాలు తొలగించుకోవడానికి సహకరిస్తుంది. అంతే కాక సర్వతోముఖ ప్రగతికై ఒకటి తరువాత ఒకటి ఎన్నో పెద్ద కార్యాలు మన ముందున్నాయి. ఈ మధ్యకాలంలో వికాసోన్ముఖ సేవ - సాధనలు, అవాంఛనీతయల నుండి పోరాడడానికి సంఘర్షణశీలత యొక్క రెండింతల పరాక్రమం చూపించడం అవసరమైపోయింది. జంట ఆత్మలు - భార్య,భర్తలు కలిసి సంయుక్త క్రియాకలాపాలలో పాల్గొని వివాహ వ్యవస్థని సార్థకం చేయడమే మంచిది. ఒక్క విషయం గుర్తుంచుకోవాలి,సంతానోత్పత్తిలో

ప్రవృత్తులైనాక ఆ వ్యక్తి గాని, దంపతులు గానీ, లోభమోహాల జంఝాటంలో పూర్తిగా చిక్కుకుని ఆదర్శాలను నిర్వహించడంలో తగిన పురుషార్థం చేయడం కుదరదు.

చాలా పని ఉండి వీలులేని స్త్రీలు కూడా తమ విద్య, స్వావలంబన మరియు యోగ్యతల అభివృద్ధి, మరియు తమ కుటుంబంలో ప్రగతిశీలతల బీజాలు నాటి, మొలకెత్తించటంలో ఎంతో కొంత చేయగలరు - దగ్గర బంధుత్వం ఉన్నవారిని శ్రమశీలత, మితవ్యయత, శిష్టత, సువ్యవస్థ, ఉదార సహకారము వంటి సద్గుణాలను సంపన్నం చేసుకోడానికి ఉత్సాహం ఉత్పన్నం చేయగలరు. కుటుంబ సభ్యులను సంయమనము, ప్రగతిశీలత వైపు మళ్ళించడానికి ఎంతో కొంత ప్రయత్నం చేయగలరు, కురీతులు, మూఢసమ్మకాలను తన పరిమిత పరిధి నుండి వెలికి తీసి విసిరివేయడానికి ఏదో ఒకటి చేయగలరు; మహిళా మండలాలలో కలసి ఎక్కువ ఉత్కంఠ చూపి ఎంతోకొంత చేయగలుగుతారు.

అతిగా బంధింపబడని స్త్రీలు, పెద్దగా బాధ్యతలు లేని వారు, కొద్దో గొప్పో విద్యావంతులైనవారు, బద్ధకించకుండా, స్వార్థం లేకుండా, బంధువుల మొహమాదాలనుండి కొంత వైదొలగి ఆ మిగిలిన సమయంలో తన పరిధిలో ప్రగతి పథంలో అగ్రగామిగా ఉండడానికి వీలైనంత ఉదారత కనబరచాలి. సంపన్న కుటుంబాలలో నౌకర్లు పని చేస్తుంటారు. అటువంటి వారికి సమయం దొరుకుతుంది. పెద్ద పెద్ద కుటుంబాలలో కొంత ఉదార సంవేదన జాగృత పరచగలిగితే,

ఆ కుటుంబంలోని ఒకరిద్దరు స్త్రీలు తమ సమయాన్ని సేవాకార్యాలకు వినియోగించవచ్చు. ఉద్యోగం చేసే స్త్రీలు ఎక్కువ సమయం ఇంటి నుండి బయటే ఉంటారు. అలాంటప్పుడు, ఆమె పనికూడా మిగితా వారు కలిసి మెలిసి పూర్తి చేస్తారు. నారీ అభివృద్ధి అనేది ఈశ్వరుడు ప్రసాదించిన ఉద్యోగం అని భావించాలి, ఈ ప్రయోజనం కోసం నిశ్చింతగా పని చేయడం కోసం కుటుంబంలోని మిగితా సభ్యులు సహకరించగలిగితే, అదే పెద్ద పని చేయడంతో సమానం. అధ్యాపక వృత్తిలోని వారు తమ విద్యార్థుల, వారి కుటుంబాలతో సంపర్కం కల్పించుకుని ప్రగతిశీలతకు ఎంతో సహకరించగలరు.

విధవలు, పరిత్యజించబడిన స్త్రీలు తమ దౌర్భాగ్యానికి బాధపడుతూ ఉండడం కన్నా, తమ ఖాళీ సమయాన్ని, కాలం యొక్క అవసరాన్ని పూర్తి చేయడానికి వినియోగించి తమ కుయోగాన్ని సుఖద సంయోగంగా మార్చుకోవచ్చు. ఎంతో మంది అమ్మాయిలు భారీ కట్నాలు ఇచ్చుకోలేక పెళ్ళి చేసుకోకుండా ఉండవలసి వస్తుంది. ఇలాంటి ఆడవాళ్ళు రోజు గడవడం కోసం ఉద్యాగాలకో, బంధువుల సహకారానికో తిరగడం కన్నా, ఈశ్వరీయ పిలుపైన మహిళా జాగరణోద్యమంలో పాలుపంచుకుని తమ దౌర్భాగ్యాన్ని సౌభాగ్యంగా మార్చుకుని, తమ సమయాన్ని, శ్రమని మహాకాలుని పిలుపుకు వినియోగించి, తమ జీవితాన్ని ఈ సాహసం ఆధారంగా సార్థకం చేసుకోవచ్చు.

10. రెండు ముఖ్యమైన అడుగులు - శిక్ష(చదువు), స్వావలంబన

స్త్రీల అభివృద్ధికి మొట్ట మొదటి అవసరం శిక్ష(చదువు) సంపర్ధన. మధ్య తరగతి కుటుంబాలలోని ఆడపిల్లలు బడికి వెళ్ళగలుగుతారు, కాని గృహిణులకు మాత్రం ఇటువంటి సదుపాయము కలగదు. ఉద్యోగం చేసి జీతాలు తీసుకొనే అధ్యాపికలు బదులు ఇలాంటి పిరిస్థితికి సరైన సమాధానం ఇవ్వగలరు. చదువుకున్న స్త్రీలు తమ కుటుంబ పనుల్లోంచి ఎలాగోలా కొంత సమయాన్ని వీలు చేసికొని దగ్గరలోనే ఒక ప్రాథమిక పాఠశాల నడపడానికి ప్రయత్నించాలి, మిగిలా చదువుకున్న మహిళలను కూడా అందుకు ప్రోత్సహించాలి, వృద్ధులు, మిగిలా చదువుకున్న వారు కూడా తమ ఖాళీ సమయాన్ని దానికి నియోగించేటట్లు ప్రేరేపించాలి. ప్రగతికి శిక్ష(చదువు) అనివార్యం అని అర్థం చేసుకోవాలి. అన్ని వయస్సువారు, ఎలాంటి పరిస్థితులలోని స్త్రీలకైనా సరే, అక్షరాస్యతయ్యే అవకాశం దొరకాలి. అక్షర జ్ఞానం కలిగిన వెంటనే, వారికి వ్యక్తిత్వాన్ని సానపెట్టుకొని, కుటుంబాన్ని సుదృఢం చేసుకుని, తమ సముదాయాన్ని అన్ని విధాలుగా సమున్నత పరచడానికి కావలసిన మార్గదర్శనం చేసే చిన్న పుస్తకాలు అందించాలి. మన దేశంలోని రచయితల, ప్రకాశకుల ధ్యాస ఇటువైపు లేకపోవడం దౌర్భాగ్యమనే అనాలి. ఈ కార్యాన్ని పూర్తి చేయడానికి స్వచ్ఛంద సంస్థలు ముందుకొచ్చి, మన దేశంలోని మహిళలు ఏ స్థాయిలో ఉంటున్నారో, అంతకన్నా ఉన్నత స్థాయికి పెరగడానికి కావలసిన సాహిత్యలేమిని పూరించాలి. ఈ నిమిత్తమై కొంతో గొప్పో

విద్యావకాశాలున్న చోట్ల మహిళా గ్రంథాలయాలు కూడా నడపాలి.

చదువుతో పాటు స్వావలంబన వైపు రెండో అడుగు వేయాలి. స్థానీయ పరిసరాలను బట్టి ఏదో ఒక కుటీర పరిశ్రమ కూడా అన్నిచోట్ల నడుపుకొనవచ్చు. అటువంటి పరిశ్రమలు పరస్పర సహకారంతో ముడి సరుకుల్ని సంపాదించి తయారైన వస్తువులను సహకార సంస్థలద్వారా విక్రయించటానికి అవకాశం వుంటుంది. ఇది కేవలం పేదవాళ్ళు మాత్రమే చేయాలని అనుకోవసరంలేదు. స్వావలంబన అనేది ప్రతి వ్యక్తి అవలంబించుకొనవలసిన ప్రవృత్తి. స్త్రీలు వారి సంసారంలోనే రాత్రి పగలు నిమగ్నులయి వుండటం వలన కొద్దిగా కూడా ఆర్థిక స్వాతంత్రం పొందలేక పోతున్నారు. ఈ పరిస్థితి ఎదుర్కొంటూనే జపాన్ లాగా మనదేశంలో కూడా స్త్రీల అభివృద్ధి విషయంలో ఆలోచించి, ఏదో ఒక కుటీర పరిశ్రమ స్థాపించడానికి వీలు కల్పించాలి. స్త్రీలు సంపాదించడం మొదలుపెట్టినా, వేరేదైనా ప్రశంసాపూర్వక పని చేసినా, ఇంట్లోని మగవారు స్త్రీల యొక్క ఆర్థిక ప్రగతిని చూసి ఓర్వలేరు. ఇలాంటి వికృతమైనటువంటి మానసిక పరిస్థితుల నుండి బయట పడాలంటే పేద-ధనవంతులమధ్య ఎలాంటి తేడాలు లేకుండా ప్రతి ఇంటిలో కుటీర పరిశ్రమలు నెలకొల్పాలి. కనీసం చిన్న కూరల తోట ప్రతి పెరట్లోనూ నాటుకోవచ్చు. స్త్రీలకు కూడా ఆర్థిక స్వావలంబన ఎంతో ముఖ్యం. ఇతరులపై ఆధారపడకుండా వారికై స్వంత జీవనోపాధి ఉండి తీరాలి. దీని ద్వారా ప్రతి క్షణం ఇతరులపై ఆధారపడాల్సిన ఆగత్యం నుండి విముక్తి లభించడమే కాకుండా ప్రగతి పథంలో ముందుకు సాగే సాధనలాగా కూడా తోడ్పడుతుంది.

11. స్త్రీలను తక్కువ అంచనా వేయడం ఆగాలి

పిల్లల్ని మోసి కనే బాధ్యత నారీ సమాజానికే చెల్లుతుంది. కాని, ఇప్పుడు ప్రపంచం మొత్తం పిల్లల పాలన-పోషణలలో తండ్రిది కూడా తగిన భాగస్వామ్యం ఉండాలని, ఆర్థిక విషయాలలో కాని, మరే ఇతర విషయాలలో కాని వారి ప్రాముఖ్యత ఉన్నప్పటికీ పిల్లల్ని లాలించి, ఆడించి, సమస్యలను పరిష్కరించుకునేలా, సుసంస్కారవంతులుగా తీర్చిదిద్దడానికి నియమిత సమయాన్ని వెచ్చించాలి అని కోరుకుంటోంది; కొన్ని నెలల క్రితం స్వీడన్ ప్రభుత్వము మరియు సమాజము ఉద్యోగస్థులైన స్త్రీలకు ప్రసూతి సమయంలో శెలవు పెట్టవలసినట్టే, పురుషులు కూడా పిల్లల ఆలనా పాలనా విషయంలో తన భాగస్వామి స్థాయిలో బాధ్యత తీసుకొని, శెలవులు పెట్టి పిల్లలతో పాటు గడపాలి అని నిర్ధారించింది. 'ఇలా ఐతే ఉద్యోగంలో తమ అనుభవంపై ప్రభావం పడుతుందని, తద్వారా వారికి రావలసిన పదోన్నతులు ఆగిపోతాయని, ప్రతిస్పర్ధల వల్ల ఉన్నత పదవులకు అసమర్థులవుతారని,' పురుషులు తమ అభ్యంతరం తెలిపారు. కాని అదే అభ్యంతరం స్త్రీలు కూడా పెట్టవచ్చనే ఆధారం మీద పురుషుల అభ్యంతరాన్ని రద్దు చేసారు. స్త్రీలు కూడా నష్టపోయి, కష్టాలను సహిస్తారు. సంతానోత్పాదన క్రియకు పురుషులు ఉత్సాహం చూపిస్తారు. మరలాంటప్పుడు దాని ఫలితానికి సంబంధించిన బాధ్యతలనుండి పారిపోయే ప్రయత్నం ఎందుకు

చేస్తారు? ప్రభుత్వ చట్టమే వస్తే గనక, పురుషుల మీద కూడా ఒత్తిడి పడుతుంది. ఇప్పటివరకు శిక్షననుభవించడానికి స్త్రీనే బాధ్యురాలిని చేసేవారు, కాని ఇప్పుడు లాభాల్లోనే కాక, నష్టాల్లోనూ పురుషులు భాగస్వామ్యం పంచుకోడానికి బాధ్యులయ్యి తీరుతారు. దీని ప్రారంభం స్వీడన్ లో జరిగినప్పటికీ, అన్ని చోట్లా విస్తరిస్తుంది. సూర్యుడు కొండ శిఖరాల పైన ఉదయించినట్లు కనిపించినప్పటికీ క్రమంగా ప్రపంచ మంతటా సూర్యకిరణాలు వ్యాప్తి చెందుతాయి. జపాను యొక్క రాజనీతి క్షేత్రంలో స్త్రీల ఉత్సాహపూర్వక విజయం వల్ల భారత దేశంలోని స్త్రీలు కూడా 30శాతం స్థానాలు ఆరక్షించుకునే అవకాశం పొందారు. ఈ ప్రచలన ఇంకా ముందుకు సాగుతుంది, మహిళలను హేయంగ చూడడం, అసామానతల బేధభావం ప్రదర్శించడం లాంటి ప్రచలన క్రమంగా ప్రపంచంలోని అన్ని భాగాలనుండి తొలిగిపోతాయి; తమకు కావలసిన లాభం పొందటానికి ఎటువంటి తర్కాలను చూపిస్తూ, గొణుగుతూ ఉన్నా, నియతి యొక్క అభినవ నిర్మాణం ముందు వారి విరోధం నిలబడలేదు.

ఏదైతే జరిగి తీరుతుందో, దాన్ని అడ్డుకోవడానికి బదులు, ముందే రాజీపడి తమ సదాశయత చూపించడం శ్రేయస్కరం. ఆంగ్లేయులు మారుతున్న కాలాన్ని పసిగట్టారు, అందుకనే చెప్పుదెబ్బలు తిని కూరుకుపోయే పరిస్థితి తెచ్చుకోకుండా రాజీమార్గాన్ని అవలంబించుకుని అప్పగింతలప్పుడు కసికి బదులుగా సద్భావనాపూర్వకంగా

తిరిగివెళ్ళారు. ఇప్పటికీ భారతదేశం యధేచ్ఛగా రాష్ట్రమండలిలో సభ్యురాలిగా ఉంది.

దేశంలోని హరిజనులు మరియు ఆదివాసులకు ఆరక్షణ మరియు ప్రత్యేకమైన సువిధలు కల్పించి, సమానత్వానికి అధికారులుగా స్వీకరింపబడ్డారు. తప్పులకు ప్రాయశ్చిత్తం జరుగుతోంది. ఇటువంటి సద్భావాలను ప్రదర్శించకపోతే, కచ్చితంగా ప్రపంచంలో ప్రవహించే వికాస వాయువు వారిని ఉత్తేజపరచకుండా ఉండదు. ఏ మార్పులైతే ఇప్పుడు మంచి వాతావరణంలో జరుగుతున్నాయో, అవే దురాగ్రహంతో మొండిపట్టు పట్టి ఉంటే ఇంకెంతో నష్టాన్ని భరించవలసి వచ్చేది. తగిన సమయం లో మహిళలు కోరుకునే న్యాయోచితమైన అధికారాల పట్ల పురుషవర్గం కూడా ప్రాధాన్యతనిస్తే, ఇరుపక్షాలకు క్షేమం, లేకపోతే ఆగ్రహంతో నిండిన ప్రతిస్పర్ధలు కలిగే విషయం పెద్దదవుతుంది, అప్పుడు చేసిన తప్పు సరిదిద్దుకునేందుకు సమయం మించిపోతుంది. ఈ ప్రపంచంలో చాలా చోట్ల మహిళా ప్రధాన సమాజ వ్యవస్థ నడుస్తోంది. అక్కడ అధికారమంతా స్త్రీలదే. పురుషులు వారి ఆజ్ఞలను అనుసరించే అనువర్తులుగా మిగిలిపోతారు. అలాంటి పరిస్థితి మనకు రాకుండా ఉండడం మంచిది. గడచిన శతాబ్ది కాలంలో లెక్కలేనన్ని రాజనైతిక, సామాజిక మరియు బౌద్ధిక క్రాంతులు వచ్చాయి. వాటిలో నిజానికి న్యాయము, నిష్ఠలే గెలిచాయి, కాని ఆ కలగాపులగం మిగిల్చిన ఘటనాక్రమ చరిత్ర, తలుచుకుంటేనే రోమాంచితమౌతుంది. ఘృణ-అసహ్య- ద్వేష భావాలు ఇప్పటికీ ఆలోచనావంతుల చెవుల్లో

రింగుమంటున్నాయి, ఓడినవాళ్ళ పట్ల సానుభూతికి బదులు తిరస్కారంతో కూడిన ప్రతిక్రియ వ్యక్తపరుస్తూ ఉన్నారు. అటువంటి దుర్దశ మనమూ చూడకుండా ఉండడమే తెలివైన పని. సమత్వము మరియు ఐక్యత అనే పరివర్తన ఎవరో ఆపితే ఆగేదికాదు, మహా ఐతే ఆ భవితవ్యత చరితార్థమవ్వడానికి సమయం పట్టచ్చు.

అనైతిక దుర్భావనలతో కూడిన అహంకారపూరిత మనస్తత్వాలే స్త్రీల సమస్యలకి ప్రముఖ కారణాలు. ఉచితమైనదాన్ని స్వీకరించి, లాభ-నష్టాల గురించి సరైన అవలోకన చేసుకుంటే, ఘర్షణల్లో చిక్కుకోవడం కన్నా, పరస్పర సహకారాన్ని అవలంబించుకోవడం ఎంతో శ్రేయస్కరమని తెలుస్తుంది. లేచి నిలబడడానికి సహకరించి చూపించిన ఔదార్యం వల్ల పొందే కృతజ్ఞతాపూర్వకమైన సద్భావన ఎంతో లాభదాయకం. ప్రస్తుతం ఉన్న సదవకాశాన్ని వినియోగించుకుని లాభం పొందకపోతే, సమయం మించిపోయాక మరెంతో నష్టాన్ని అనుభవించవలసి వస్తుంది. సమత్వం- ఐక్యతల సిద్ధాంతాలను అవలంబించుకోమని ప్రపంచంలోని దుఃఖపూరితమైన సమాజంపై ఒత్తిడి వేస్తోంది. ఆ మహా పరివర్తననుండి అర్థ జనసంఖ్యగల స్త్రీలను వేరు చేయడానికి జరిగే ప్రయత్నాలు ఎక్కువ కాలం సాగలేవు. సామంతవాదం అంతరించిపోయింది. ఇక సామాజిక సామంతవాదానికి అప్పగింతల సమయం ఆసన్నమైంది. దానిని ఆపలేము.

భారత దేశంలో ప్రజలంతా ఎలా ఐతే అహింసాత్మక సత్యాగ్రహాన్ని

సమర్థించి, అసంభవంలా గోచరించిన నాగపాశం నుండి విడుదలవడంలో సాఫల్యాన్ని చూపించారో, దాని ఉత్తరార్ధంగా సామాజిక క్రాంతి రూపుదాల్చడమే సమంజసం. సత్యాగ్రహం పాటించిన రోజులలో దేశంలోనే కాక, ప్రపంచమంతటిలో ఆవిర్భవించిన రీతి-నీతులనే, ఇప్పుడు న్యాయానికివ్యవలసిన ప్రాధాన్యతకు కూడా అవలంబించాలి. పాశ్చాత్య దేశాలలో స్త్రీల సమస్యల పట్ల ఆందోళనలు కటుత్వ వాతావరణంలో ఘర్షణ, ప్రతీకార రూపాలతో ఆవిర్భవిస్తున్నాయి. ఈ సంఘర్షణ నుంచి తప్పుకుని రాజీపడే ఔదార్యం కలిగి ఉండడం వల్ల కష్టంగా అనిపించేవి సాధారణ వాతావరణంలో తేల్చుకోవడమే మంచిది.

భ్రమలను తొలగించడమే దీనికి ఏకైక సమాధానం, దాంతో, కాయాకల్పము వంటి సుఖద పరిణామాలు సహజంగానే అందుకోవడానికి వీలవుతుంది. స్త్రీ, పురుషులిద్దరూ ఒకే నాణానికి చెందిన బొమ్మ, బొరుసు వంటి వారని ఒప్పుకుని తీరాలి. ఐక్యత, సద్భావనల వాతావరణంలోనే వారి మధ్య సహకారభావం వికసించగలదు, చెదరకుండా ఉండగలదు. బాల బాలికల మధ్య, వధువు వరుల మధ్య పక్షపాత పూర్ణమైన భేదభావాలు పూర్తిగా సమసిపోయి తీరాలి. వారు రెండు చేతులు, రెండు కాళ్ళు, రెండు కళ్ళు, రెండు చెవులులాగా పరస్పరం సహరించుకుని సమాన ప్రాముఖ్యత పొందడానికి అర్హులుగా భావించి ముందుకు సాగడంమే తెలివైన పని.

12. ఐక్యత మరియు సమానత్వాలు సుస్థిరమవ్వాలి

భార్యా భర్తలిద్దరిలో ఎవరూ ఎవరికీ దాసులు కారు, యజమానులూ కారు. అన్నదమ్ముల మధ్య, అక్కచెల్లెళ్ళ మధ్య ఉండే సద్భావన, సాహకారమే వారిద్దరి మధ్య కూడా ఉండాలి. సొంతలాభం గురించి ఆలోచించకుండా ఇతరుల హితానికి ఎక్కువగా ఆలోచించటం వల్లనే మైత్రి స్థిరమై ఫలిస్తుంది. ఈ మాత్రం పరివర్తన చేసుకోగలిగితే కుటుంబంలోనూ, సమాజ స్థితిలోనూ ఎంతో గొప్ప పరివర్తన జాగ్రతమై, సౌభాగ్యమనేది సునాయాసంగా అవతరించడాన్ని అనుభవించవచ్చు.

అమృతంలో విషపు బిందువు వలె కాముకత అనే కుదృష్టిని తొలిగించుకోగలిగితే శారీరిక, మానసిక, సామాజిక, నైతిక ఆరోగ్యాలలో ఎంత గొప్ప తెడా వస్తుందంటే నూతన జీవితం పునరుత్థానమైనది అనేంతటి మార్పు కనిపిస్తుంది. ఇది సంధ్యా సమయం. ఈ పుణ్యకాలంలో యౌనాచారం వంటి హేయమైన పనులు నిషిద్ధం. సూర్యగ్రహణ, చంద్రగ్రహణ ఘడియల్లో వివేకవంతులంతా సంయమనంతో ఉంటూ ఆ కాలాన్ని శ్రేష్ఠమైన పుణ్యకార్యాలకు వినియోగిస్తారు. యుగసంధి కాలంలో ప్రజనన కార్యానికి విరామమివ్వాలి. చెడుసమయంలో కల్గిన గర్భధారణ ఫలించి భూమిపై పుట్టినప్పుడు వారిలో ఎన్నో వికృతులు కనబడతాయి. ఈ యుగసంధి

కాలం, స్త్రీల పునరుత్థానానికి భావపూర్వకమైన వ్రతం చేసే కాలం. ఈ సమయంలో సంతానోత్పత్తి చేయాలనే ఉత్సాహం తగ్గి తీరాలి, లేకపోతే అనవసరమైన పరిణామాలను ఎదుర్కోవలసి వస్తుంది; ఇప్పటికే అధిక జనాభా అనేది ప్రపంచంలో పెద్ద సమస్యై కూర్చుంది. ఇప్పుడు గనక ఈ పెరుగుదలని ఆపితే, సత్య యుగ పరిస్థితులు మళ్ళీ భూమి మీద అవతరించే అవకాశం ఉంటుంది. అప్పుడు కొన్ని కోట్లమంది జనం మాత్రమే ఉండి, అందరూ డైవీ జీవితం గడుపుతారు.

స్త్రీ పురుషులు యౌనాచారంలో నిమగ్నమవటంలో వహించే బాధ్యత సామాన్యమైనది కాదు, అసామాన్యమైనది. స్త్రీ తన ఆరోగ్యాన్నీ, అవకాశాలను పూర్తిగా నష్టపోతుంది. ఈ దుష్ప్రవృత్తి వల్ల పురుషుడు సాధారణంగా ఒక ఇరవై ఏళ్ళ వరకు శిక్షని అనుభవిస్తాడు. అన్నాళ్ళూ అతను ఆ పెరిగిన కుటుంబానికి కావలసిన అనేకానేక అవసరాలను పూర్తి చేయడానికి తన సమస్త కౌశలాన్ని వినియోగిస్తాడు. ఈ తథ్యాన్ని ధ్యాసలో పెట్టుకుని, ఎవరైతే జీవితంలో మహత్వపూర్ణమైన పనులు చేయదలిచారో, వారు కొత్తగా ఉత్పాదనను ఆపి, తన వారసులకు ఎంత నిష్కాపూర్వకంగా సంపదను అందిస్తాడో అంతగా విశ్వ కుటుంబంలో ప్రస్తుతం ఉన్న ప్రజలనే తన వారిగా తలచి, వారి అభ్యుదయం కోసం కృషి చేస్తారు.

13. సంతానం మీద అదుపు

ఈ రోజుల్లో అనేక కారణాలవల్ల సంతానమును అదుపు చెయ్యటం అవసరమైపోయింది. ఇరవైయవ శతాబ్దంలోని అంత్యకాలంలో సూక్ష్మజగత్తులో సృజన, సమాపనల సందర్భంగా అత్యంత పని ఉండడం ఒకకారణం. దీని దుష్ప్రభావం ఈ కాలంలోని ఉత్పత్తిపై పడకుండా ఉండదు. దీని వల్ల ఎన్నో భయంకరమైన పరిస్థితులను తట్టుకోవడం కన్నా, 20వ శతాబ్దాంతం వరకు సంతానోత్పత్తిని ఆపి, ఎలా ఐతే తపస్సులు తమ సంయమ-సాధనల ప్రతిఫలం రూపంలో సిద్ధులనూ, విభూతులనూ పొందుతారో, అలాగే ఇరవై ఒకటవ శతాబ్దంలో అవతరించబోయే దివ్యాత్మలతో తమ వంశ పరంపరను ధన్యం చేసుకోవడం మంచిది.

రెండవ కారణం - స్త్రీ పురుషులకు మహాకాలుని యొక్క పిలుపు మరియు యుగ ధర్మం యొక్క నిమంత్రణ ఏమిటనగా మహిళా పునరుత్థానానికి సర్వోత్తమైన భావాలతో సమర్పణ చేసుకుని, తరతరాల నుంచి కొనసాగుతున్న అనాచారాలకు ప్రాయశ్చిత్తంగా, తమ పూర్వులు చేసిన తప్పులను తుడిచేయాలి. దేశమును, సమాజాన్ని వుద్ధరించే కార్యక్రమములో అలాంటి సమయం వచ్చినప్పుడు మిగిలిన రోజులతో పోల్చుకుంటే ఎక్కువ బాధ్యతలు తీసుకోవాలి. దానికి తగినట్టు అధిక ఫలితాలను పొందగలుగుతాము. యుద్ధ సమయములో చాలా సార్లు దేశంలోని ప్రతి సమర్థ వ్యక్తినీ సైనికులుగా నియమించటం జరుగుతుంది. ఈశ్వరుని తత్వావధానంలో ప్రతి ఒక్క సమర్థవంతుడు

సగం జనసంఖ్యను రక్షించి, వారికి ప్రాచీన పరంపరలో పునఃస్థాపన చేయడానికి ఇదే సరైన సమయమని అర్థం చేసుకోవాలి. అందులో లోభ-మోహాలను, కామ-కౌతుకాలను విశేషంగా ఉపేక్షిస్తే, ప్రతి ఒక్కరూ తమ తమ పద్ధతులతో ఎంతో కొంత మంచి చేసే అవకాశం దొరికుతుంది; దాన్ని గోప్పగా ప్రశంసించి మన సమాజానికి మళ్ళీ ప్రపంచంలో సర్వతోముఖ నేతృత్వం కల్పించవచ్చు. ఈ సమయం బుద్ధుని కాలంలో కదిలి వచ్చిన పరివ్రాజకుల కాలం లాంటిది. ఈ ఆధారంతోనే సగం ప్రపంచ జనాభా బాగుపడే శ్రేయో సాధనలు సమకూర్చుకోవచ్చు.

మూడవ కారణం ఏమిటంటే, ప్రపంచం మీద అణుయుద్ధం, ప్రదూషణ మరియు స్వార్థము-సంఘర్షణల లాగా జనాభా పెరుగుదల అనే ఉపద్రవం సర్వనాశనం చేసే మేఘాలలాగ వ్యాపించి ఉంది. ఈ సంకట స్థితి అదుపులోకి రాకపోతే, విభిన్న క్షేత్రాలలో జరిగే ప్రగతి కార్యాలలో ఒక్కటి కూడా సాఫల్యం పొందదు సరికదా, రోజురోజుకీ వినాశకారక సందర్భాలు మరింత భయావహంగా తయారవుతాయి. కనీసం ఈ యుగసంధి కాలంలో ఈ సందర్భానికి విరామము లభిస్తే, సంపూర్ణ ప్రపంచ సంస్కృతికి ఊపిరి పీల్చుకునే అవకాశం దొరుకుతుంది.

పైన చెప్పిన తథ్యాలు కాక మరొక ముఖ్యమైనదైన నాలుగవ విషయం ఏమిటంటే నారీ-కళ్యాణము, మరో మాటలో దెనిని విశ్వ కళ్యాణము అంటారో అభీష్ట అవకాశాలు దొరకగలవు. పొంగుతున్న

యువ ఉల్లాసాన్ని గనక దేశ రక్షణకై సైన్యసేవలో లాగా వినియోగిస్తే, నవసృజన యొక్క బహుముఖీ సంభావనాల ద్వారం తెరుచుకున్నట్టే అర్థం చేసుకోవాలి.

హిమాలయాల నుండి అనేక నదులు ప్రవహించి దేశంలోని నీటి అవసరాన్ని చాలావరకు తీరుస్తాయి. ఆ విధముగానే చైతన్య క్షేత్రం యొక్క హిమాలయాలు ఇప్పుడు శాంతికుంజ్ నుండి ప్రపంచం అంతటా తన రీతిలో బహుముఖీ ప్రక్రియల సూత్ర-సంచాలన చేస్తున్నది. వాటిలో ఒక గొప్ప లక్ష్యం - నారీ జాగరణ. ఈ గొప్ప పరివర్తనను పరిచయం చేసే ప్రక్రియ కొనసాగుతోంది. వ్యావహారిక మార్గదర్శనకై ఒకొక్క నెల మరియు 9 రోజుల ప్రశిక్షణ సత్రాలు నిర్వహింపబడుతున్నాయి. వీటిలో ప్రవేశించిన వారు, ఒక నూతన స్థాయిలో చైతన్య ప్రేరిత శక్తిని పొంది తిరిగి వెళతారు, అంతే కాక తమ స్థాయికి అనుగుణ్యంగా ఉండే పరామర్శ మార్గాన్ని అవలంబించుకునే విధంగా మార్గదర్శనాన్ని పొందుతారు; స్వార్థదృష్టితో చూసినా అవి అవసరమైనవే, గొప్పవే.

మహిళోద్ధారణకై సేవ, సాధన, తపశ్చర్యలు చేయాలనే కోరిక అంతరాళాలలో ఉన్నవారు, సరైన దిశానిర్దేశం పొందడానికి, శాంతికుంజ్, హరిద్వార్ని సంప్రదించవచ్చు మరియు నిరంతరం కొనసాగే సత్రాలలో పాల్గొనడానికి దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు.

ఈ యుగసంధి కాలంలో వివాహ బంధనలో బంధింపబడవలసి వచ్చిన వారు, కనీసం కట్న కానుకలు, ఆడంబరాలు ఏమాత్రం లేకుండా సంబంధం కలుపుకోవాలి. అలాంటి అవకాశం మీ దగ్గర

లేకపోతే, వారు శాంతికుంజ్ వచ్చి పెళ్ళి చేసుకోవచ్చు, ఎలాంటి ఖర్చులేకుండా వివాహం జరిపించుకోవచ్చు. పిల్లలు కలవారు, కనీసం వారి కొడుకులకైనా ఆడంబరపూరిత వివాహం చేయించరని ప్రతీజ్ఞ చేయించాలి. మహిళల ఉత్పర్షకి ఈ ఆందోళన కూడా అనివార్యము. యుగావశ్యకతను, కార్య మహత్యాన్నీ అర్థం చేసుకుంటూ ప్రతి ఒక్క భావనాశీల ప్రతిభావంతుడూ నారీ జాగరణకై ఎంతో కొంత కచ్చితమైన ప్రయత్నం చేసి తీరాలి.

మహాపూర్ణాహూతి పుస్తకమాల - 18

మహిళా జాగరణోద్యమం

ప్రథమ ముద్రణ : 2000 ప్రతులు
2008 - ఉగాది

మూల్యము :

అక్షర కూర్పు : శ్రీమతి బచ్చు జయలక్ష్మి
డిజైన్ : వై.హెచ్.ఎస్.ప్రసాద్, హైదరాబాద్.

ప్రకాశకులు : హిందీ: యుగనిర్మాణయోజన, గాయత్రీ తపోభూమి, మధుర

ముద్రణ మరియు ప్రతులకు :

గాయత్రీ చేతనా కేంద్రము

అశ్వినీ హౌస్ దగ్గర, హెచ్.పి.రోడ్, మూసాపేట్, హైదరాబాద్-500018.

ఫోన్స్ : 040-23700722, 32986922, 09392506888

E-mail : hyderabad.ap.in@awgp.org, info@aswini.com

క్రాంతిధర్మ సాహిత్యము యొక్క 20 పుస్తకములు

1. ఇరవై ఒకటవ శతాబ్ది - ఉజ్జ్వలభవిష్యత్ - 1 (ఇక్వి.స్వీసదీ బనామ్ ఉజ్జ్వలభవిష్యత్-భాగ్1)
2. ఇరవై ఒకటవ శతాబ్ది - ఉజ్జ్వలభవిష్యత్ - 2 (ఇక్వి.స్వీసదీ బనామ్ ఉజ్జ్వలభవిష్యత్-భాగ్2)
3. యుగేచ్ఛ - ప్రతిభా పరిష్కారము - 1 (యుగ్ కీ మాంగ్ ప్రతిభాపరిష్కార-భాగ్1)
4. యుగేచ్ఛ - ప్రతిభా పరిష్కారము - 2 (యుగ్ కీ మాంగ్ ప్రతిభాపరిష్కార-భాగ్2)
5. సత్యయుగ పునరాగమనము (సత్యుగ్ కీ వాపసీ)
6. పరివర్తన యొక్క గొప్ప క్షణములు (పరివర్తన్ కే మహాన్ క్షణ్)
7. జీవన సాధన యొక్క స్వర్ణమసూత్రములు (జీవన్ సాధనాకే స్వర్ణమ్ సూత్ర్)
8. ప్రతిభల కొరకు మహాకాలుని ఆహ్వానము (మహాకాల్ కా ప్రతిభావోం కా ఆమంత్రిణ్)
9. ప్రజ్ఞావతారము యొక్క విస్తారప్రక్రియ (ప్రజ్ఞావతార్ కీ విస్తార్ ప్రక్రియా)
10. నవసృజనము కొరకు మహాకాలుని ఏర్పాటు (నవసృజన్ కే నిమిత్త్ మహాకాల్ కీ తైయారీ)
11. నేటి సమస్యలకు రేపటి సమాధానము (సమస్యాయే ఆజ్ కీ సమాధాన్ కల్ కీ)
12. మనఃస్థితి మారితే పరిస్థితులు మారతాయి (మనఃస్థితి బదలే తో పరిస్థితి బదలే)
13. ప్రఖరప్రజ్ఞ - ప్రష్ట యొక్క పరమ అనుగ్రహము (ప్రష్టా కా పరమ్ ప్రసాద్ ప్రఖర్ ప్రజ్ఞా)
14. ఆద్యశక్తి గాయత్రీ యొక్క సమర్థసాధన (ఆద్యశక్తి గాయత్రీ కీ సమర్ద్ సాధనా)
15. శిక్షే కాదు విద్య కూడా (శిక్షా హీ నహీ విద్యా భీ)
16. సంజీవనీ విద్య యొక్క విస్తరణ (సంజీవనీ విద్యా కా విస్తార్)
17. భావసంవేదనల గంగోత్రి (భావ్ సంవేదనాఓం కీ గంగోత్రి)
18. మహిళా జాగృతి అభియానము (మహిలా జాగృతి అభియాన్)
19. జీవన దేవతా సాధన - ఆరాధన (జీవన్ దేవతా కీ సాధనా - ఆరాధనా)
20. సమయదానమే యుగధర్మము (సమయదాన్ హీ యుగ్ ధర్మ్)